

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto skupaj naprej . . . K 25—	celo leto naprej . . . K 30—
pol leta 13—	za Ameriko in vse druge dežele:
četrt leta 6-50	celo leto naprej K 35—
na mesec 2-80	

Vprašanjem glede inšertov se naj prikladi za odgovor dopisnica ali znanje.
Upravništvo (spodaj, dvorišče levo), Knaflcova ulica št. 5, telefon št. 88.

Rubaža vseh dan svetovni inšertni modelje in praznike.

Inšerti veljajo: petkratna petkrat vrsta za enkrat po 20 vln, za dvakrat po 16 vln, za trikrat ali večkrat po 16 vln. Parte in zbiranje vrsta 25 vln.
Poslano vrsta 30 vln. Pri večjih inšercijah po dogovoru.
Upravništvo naj se pošljejo naročnine, reklamacije, inšerti L. t. d., to je administrativne stvari.

Poznamo št. 10 vinarjev.
Na pismena naročila brez istodobne vplačila naročnine se ne odin.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 88.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

na dom dostavljen:	na dom dostavljen:	na dom dostavljen:
celo leto naprej K 24—	celo leto naprej K 22—	celo leto naprej K 22—
pol leta 12—	pol leta 11—	pol leta 11—
četrt leta 6—	četrt leta 5-50	četrt leta 5-50
na mesec 2—	na mesec 1-90	na mesec 1-90

Dopis naj se frankirajo. Rokopis se ne vrača.
Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Naše uradno poročilo.

Dunaj, 20. oktobra. (Kor. urad.)
Uradno se razglasa:

VZHODNO BOJIŠČE.

Armada fronta generala konjenice nadvojvode Karla.

Na ogrsko-romunski meji se boj nadaljuje. Jugo-vzhodno Dorne Vatre smo izrgali sovražniku Monte Rusulul.

Armada fronta generala princa Leopolda Bavarškega.

Ob Narajovki so nemške čete pri zajurisanju neke višine odvzele sovražniku nad 2050 vjetnikov in 11 strojnih pušk. Ob najgorejšem Stohodu se je ponesrečilo več napadov.

ITALIJANSKO BOJIŠČE.

V ozemlju Pasubio se boji nadaljujejo. Po dolgem litem obsestevanju so zopet napadli včeraj popoldne ob 4. Italijani naše pozicije severno od vrha. Zopet je prišlo do ljutih bližinskih bojev. Pod vodstvom svojega oberst brigadirja Ellisona so iznova krvavo zavrnili hrabri tirolski cesarski lovci 1., 3. in 4. polka vse napade. Vse pozicije so ostale v njihovih rokah. Nad 100 Italijanov je bilo vjetih. Podpiran od močne artiljerije, je napadal ob fleimstalski fronti en bataljon alpinov Foncello di Sadole in mali Cauriol.

JUGO-VZHODNO BOJIŠČE.

Ničesar novega.
Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, fml.

Nemško uradno poročilo.

Berolin, 20. oktobra. (Kor. urad.)
Wolffov urad poroča:
Veliki glavni stan:

ZAPADNO BOJIŠČE.

Fronta gfm. prestolonaslednika Ruprehta Bavarškega.

Pri deževnem vremenu je ostal obojestranski artiljerijski boj na obeh

bregovih Somme živahen. Napad je izrgal Angležem večji del dne 18. oktobra v njihovih rokah ostalih jarkov zapadno od ceste Faucourt - L' Abaye - La Barque. V večernih urah so se ponesrečili sunki angleških oddelkov severno od Courcelletta in vzhodno od Le Sarsa.

Naknadno se poroča, da so se Angleži poslužili pri zadnjem velikem napadu tudi nekaj od njih tako hvaljenih oklopnih avtomobilov (tankov). Trije leže od našega artiljerijskega ognja razdelani pred našimi črtami.

VZHODNO BOJIŠČE.

Fronta generalfeldmaršala princa Leopolda Bavarškega.

Pred pozicijami, ki smo jih zavzeli severno od Sinjavke ob Stohodu, se je zlomilo z velikimi izgubami več ruskih protinapadov.

Jugo-zapadno od Sisteinikov na zapadnem bregu Narajovke so nemški bataljoni v naskoku zavzeli važno rusko višinsko pozicijo s priklonimi črtami ter zavrnili poskuse, te pozicije zopet zavzeti. Zopet je pustil nasprotnik tu 14 častnikov, 2050 mož in 11 strojnih pušk v naših rokah.

Armada fronta generala kavalerije nadvojvode Karla.

Na južnem delu zasneženih gozdnatih Karpatov smo vrgli sovražnika »vzponas 40 jurnjski orož vija z škili obmejnih grebenih se boji nadaljujejo.

BALKANSKO BOJIŠČE.

Armada skupina generalfeldmaršala von Mackensena.

Bojno delovanje na fronti v Dobrudži je živahnejše.

MAKEDONSKO BOJIŠČE.

Po začetnih uspehih smo ustavili srbski napad ob loku Črna. Severno od Nidže planine in jugo-zapadno od Dojranskega jezera so se ponesrečili delni sovražni sunki.

Prvi generalni kvartirni mojster v. Ludendorff.

Boji na Tirolskem.

Boji na tridentski fronti so se končali tudi v četrtek ugodno za nas. Brigada Ellisonova je odbila večkrat zmagovito ponovne napade dveh italijanskih brigad in je prizadejala sovražniku jako težke izgube. S primorske fronte ni nikakih poročil. Na Goriškem se sovražnik pripravlja na novo ofenzivo, tačas pa napada na Tridentskem, ko pa se začno novi boji na Krasu, bo na tirolski fronti mirnejše, če ne prav mirno, ker je Alpe pokrili že velik sneg, ki bo ustavil vsako bojevanje. Na tirolski fronti so sedaj se tam vršeci boji večjega obsega in potena. Dolgo časa je bil mir, šele z razstrelitvijo hriba Cimone 23. je prišlo novo življenje v italijanske vrste, posebno se je poročalo o ponovnih topovskih bojih. Dne 10. oktobra so se pričeli večji boji na Pasubiju, 2236 metrov višine v gorskem masivu, ki ga obdajata Valarsa in dolina Terragnolo, ki se stikata pri Roveretu. Na tem ozemlju, na katerem se nahajajo poleg Pasubija še Col Santo, hrib Testo in vrh Roite, so bili zlasti v majevijenižni krvavi boji. Prvi napad sedaj v oktobru dne 9. oktobra je ostal brezuspešen, trajal je še drugi dan in se je končal šele, ko smo s svojih pozicij s Cosmagona, severno vrha, prešli na nekoliko nižji hrib Roite. Odmor je trajal do 18. oktobra, ta dan so znatne sile Italijanov napadle naše pozicije na hribu Testo, hribu Roite in severno Pasubijevega vrha. Sovražnik je dobil ojačenja in je napadel na širini pet in pol kilometra. Cela brigada se je zapletla v boje, ali tudi ta ni zadoščala, marveč so jo naši vrli branitelji odbili. Snočnje poročilo nam pravi, da so Italijani zopet napadli naše pozicije severno Pasubijevega vrha, pa so bili zopet odbiti. Zaeno pa so naznanjeni boji tudi s flajmske fronte. Ker pa je zapadel sneg, bo Cadorna kmalu povedal, da so nadaljnje operacije v Alpah zbog zametov nemogoče.

»Meraner Zeitung« poroča: Zadnje dni se je odigrala v Ortlerskem ozemlju ta-le junaška epizoda: Nekaj alpinov je spravilo čez ledene

stene kralja Ortlerskega ozemlja, Thurnwieserja, po večdnem neverjetnem trudu in smrtni nevarnosti eno strojno puško na vrh, ki je širok komaj nad 1 kvadratni kilometer. Priti na ta vrh, se je smatralo vsem za planinsko delo prve vrste. Od tam so obstreljevali naše pozicije na zalednem vrhu Madača in so ranili tri naše može. Ali z Ortlerja, s poglavarja vse skupine, z višine skoro 4000 metrov, je zagrnela naša artiljerija in prvi strel je zadel v polno. Italijanska strojna puška se je razbila s predzrim italijanskim moštvom vred, ko je padla čez 1000 metrov visoke ledene stene, na ledenih poljanah v ozadiju Ortlerja.

ITALIJANSKO URADNO POROČILO.

18. oktobra. Ko so naše čete na Pasubiju zlomile zadnji odpor sovražnika v pokrajini med Cosmagonom in Roite, so napadle včeraj črte severno vrha. Močan okop, katerega je napravil sovražnik, takozvani Pasubijev rog, so zavojevale naše čete po litem jurišu. Napravili smo 72 vjetnikov in vplenili orožja in municije. Dva sovražna oddelka, ki sta izvršila protinapad, smo pustili za par sto metrov do nas, potem jih je nenadni bobnajoči ogenj skoro uničil. Ponoči je poskusil sovražnik zopet z napadi, bil pa je neprestano odbit z novimi težkimi izgubami. Na ostali fronti delovanje artiljerije. Sovražna je oddala nekaj strelav na Asiago in Gorico.

Joffrejeva taktika se na Krasu ni obnesla.

Berolin, 20. oktobra. (Kor. urad.) Major Morant izvaja glede na brezuspešno jurišanje Italijanov na soški fronti, da se Joffrejeva taktika ni obnesla. S to taktiko so naši sovražniki nekaj časa dosegali male uspehe. Rusi celo večje, ker oni so mogli stalno potiskati velike mase na bojišče. Naše izkušnje pa so nas naučile, da se znamo braniti proti temu ogromnemu pritisku in žrtve naših sovražnikov so se tako pomnožile, da ne morejo izvajati to taktiko.

Počasčenje padlega italijanskega letalca.

Curij, 20. oktobra. Dne 4. septembra je padel italijanski letalski stotnik Pesci v zračnem boju. Dne 27. septembra se je pojavilo avstrijsko letalo nad italijanskimi pozicijami in je vrglo nanje poleg osmrtnice stotnikova pisma in vrednosti, ki so se našle pri njem. Poleg tega je bilo pridjano pismo podčastnika, ki je kot pilot pri padcu prišel v avstrijsko vjetništvo.

Luzzatti v Benetkah.

Luzzatti je imel te dni v Benetkah govor, v katerem je proslavljal 50letnico, odkar je Benečijo Avstrija odstopila Italiji. Luzzatti je vmes svojega govora povedal, da mu je nemška vlada nekoč, ko je bil še ministrski predsednik, uradno izjavila, da ona vse stori kar treba, da se odpravi italijansko-avstrijska nesoglasja, v vsakem vojnem slučaju pa bo Nemčija z Avstro-Ogrsko solidarna.

Ladijske katastrofe v Italiji.

Iz Lugana poročajo, da ogrska vest o katastrofi italijanske vojne ladje »Regina Margherita« v Spezijl dosedaj še ni potrjena. V Italiji pa kroži vest o nerazložljivi potopitvi križarke »Quarto« v Neapiu. Mogoče je, da so te vesti le posledica razpisa premije 100.000 lir za onega, ki najde provzočitelja dosedanjih ladijskih katastrof.

Novi italijanski vojni stroški.

Zakladna uprava je nanovo nakazala za armado in mornarico petstoinpetdeset milijonov lir.

Palazzo di Venezia.

»Messaggero« piše: Španski poslanik v Rimu ni bil avtoriziran od Avstrije, da izroči Palazzo di Venezia italijanski vladi. Da se prepreči neprijetni dogodka, sporoči španski poslanik dne 31. oktobra italijanski vladi, da je palača izpraznjena. Dne 1. novembra pa proglasi finančni minister Meda ali kot njegov zastopnik generalni ravnatelj fiskusa, katerega bo spremljal notar in drugi uradni predstojniki, Palazzo di Venezia za državno last. Palača se potem izroči naučnemu ministrstvu in se uredi kot muzej za zgodovino italijanske umetnosti. K izročitvi zastave svetega Marka beneški palači, bo izdajalo

LISTEK.

Gospodična detektivka na dirki.

Angleški spisal M. Mc. Bodkin.
(Konec.)

»Ne povem ničesar! Kdo mi pa jamči, da ne storite kake napake? Jaz pa vam jamčim, da zmagata »Griffin«, če storite tako, kakor sem vam svetovala. Sicer pa ste izjavili, da mi popolnoma zaupate — ali mar ne?»

Grant je nekaj časa premišljeval, kaj naj stori, potem je rekel: »Dobro; storim, kakor želite. Toda — pomislite — kaj pa bo rekel jakej?»

»Kakšen človek pa je vaš jakej?»

»Poštena in zvesta duša in ves zaljubljen v »Griffina«. Jahati zna, da sam zlodej ne tako, a da bi konja siloma v diru zadrževal, ne da bi sam vedel zakaj, do tega ga prav gotovo ni pripraviti.«

»Ali bi ne mogla takoj z njim govoriti?» je vprašala Dora.

»Lahko in mislim, da bi bilo še najbolje, da ga takoj poiščeva. Bržkone bo v hlevu. Ta jakej vam je mož, ki je in spi, pije in puši vedno

poleg »Griffina« in se pogovarja z njim, kakor oče s svojim otrokom.«

Prišedši do hleva, sta Dora in Grant slišala cvileč glas, ki je patetično deklamiral. Odprši vrata, sta slišala jakeja govoriti konju: Ej, ljubček moj, lepi moj »Griffin«. — Kaj ne, danes pokaževa, kaj znava in da sva drugačna ptiča, kakor »Jumping Frog« in njegov jezdec. He, he, in če se postavi ves svet na glavo in se mesec prekucne v morje — zmagala bova vendar midva.«

Čuvši za seboj korake, je jakej tako naglo planil kvišku, da je prevrnil vedro z vodo, na katerem je sedel.

Fant je bil vitek in rudečelas, krepkih mišic in golobjih oči. Pozdravil je vljudno in stopil tik »Griffina«, kakor bi ga hotel zavarovati, da se ga kdo ne dotakne.

»Prišel sem, ljubi Ned«, je dejal Grant brez vseh ovinkov, »da vam dam za dirko novo navodilo. Preudaril sem vse dobro in odločil sem se, da morate zadrževati »Griffina« in pustiti, naj teče »Jumping Frog« toliko časa naprej, da zagledata cilj.«

Jakeju je šinila kri v obraz in v njegovih globokih očeh je zasvetila kaka nevolja.

»Kaj — konja naj umetno zadržujem? Jaz vam naj ga zadržujem? Pa če bi me hudič za lase s konja potegnil, ne storim tega. To je sploh

sleparija, če se konja pri dirki umetno zadržuje.«

»Vi ste nesramen človek.« se je razhudil Grant, a Dora ga je hitro prišla za roko in mu z očmi velela, naj bo miren.

»Ned ima popolnoma prav«, je dejala Dora in je jakeja razveselila s pohvalnim pogledom. »Ned je govoril, kakor mora govoriti pošten jakej.«

Dora je stopila h »Griffinu« in ga prijazno gladila ter mu šepetala laskave besede, kar je jakeju Nedu zelo ugajalo, tako da se je začel galantno klanjati.

»Veste ljubi Ned«, je potem dejala Dora, »nam vsem je na tem, da zmagata »Griffin«. Jaz sem sama nanj stavila tisoč funtov šterlingov; gospod Grant je stavil pettisoč funtov in če bo poslušal moj nasvet, bo stavil še 500 funtov za vas, ljubi Ned. Dirka je v naprej odločena, če storite vi, Ned, tako kakor vam je rekel gospod Grant.«

»Saj ni mogoče, milostiva gospodična«, je dejal jakej ves potr. »Verujte mi, gospodična, da se »Griffin« ne pusti zadrževati; čim zdirja, gre naprej kakor bi ga bili iz pištole izstrelili.«

»Pustite mu v začetku, naj teče, kakor sam hoče«, je dejala Dora, »a vi ste izvežban in odlični jakej, vam bo lahko konja zadržati: kadar bo

ste hoteli, in pustiti tekmece naprej. Storite tako, Ned, ne bo vam žal.«

Ned je občudoval lepi veseli obraz mlade gospodične, ki je tako prijazno z njim govorila in tako presčno priznavala njegove vrline. Čim dlje jo je gledal in poslušal, tem milejši je postal izraz njegovih golobjih oči.

»Naj bo, gospodična«, je končno rekel. »Pa če si izmaknem roke iz členkov — konja bom zadržal, a, bogme, hudo in težko bo to.«

Na dan dirke je v celi graščini Wolverholt vladalo veliko razburjenje, kajti navzočih je bilo nad petdeset povabilencev, vsak je bil stavljal na tega ali onega konja in vsi so vedeli, da pojde za več kakor stotisoč funtov šterlingov. Navzočen je bil tudi sorodnik kraljevske rodovine in je stavljal znatno svoto, da zmagata »Jumping Frog«. Ze celo uro pred začetkom dirke je bila za gledalce napravljena tribuna prenapoljena. Dora se je vsedla na tako mesto, da je mogla na kukalo prav natančno in nemoteno opazovati čudno oviro. Oni grm, ki je bil pri prvi dirki tako usodopolno vlogo igral. Lord Wellmount in Grant sta stala sredi tribune. Grant ni bil mlademu lordu ničesar povedal, kak sum ima glede izida prve dirke in kaj je ukrenil glede druge dirke.

Konji so najprej v lahnem galo-

pu pretekli dirkališče. »Jumping Frog«, evelik in močan ridžan s črnimi lisami je z dolgimi koraki hitel po dirkališču. »Griffin« je bil dosti manjši konj, kostanjeve barve, krepak in lahek ter je tekel kakor srna.

Dirkališče je bilo okroglo, pot po njem kake dve milj dolga in start je bil od cilja le kakih petdeset metrov oddaljen.

»Zdaj!«

Konji so zdirjali. Dora je gledala »Griffina«, na katerem je sedel Ned Caruther v zlatozeleni bluzi. »Griffin« je bil prvi.

Lord Wellmount je postavil kukalo pred oči in opazoval svojega konja. Toda naenkrat je zarudel in zadržel in je jezno vzkliknil:

»Ta prokleti jakej zadržuje konja nalašč.«

Res je Ned Caruther silovito z rokama vlekel vajeti sem in tja, zadržuje s tem konja, tako da ga je »Jumping Frog«, na katerem je jahal jakej Sam Roper, moral dohiteti. Čez prvo oviro sta skočila oba konja istočasno. Prišedši na drugo stran ovire, je pa Ned Caruther nekako ježno vzpodbodel »Griffina« z ostrogami in konj je zdirjal kar je mogel. Razdalja med konjema je postajala čedalje večja. Tekla sta zdaj na tistem delu proge, na čigar koncu je stal veliki in visoki grm, zadnja in najtežja ovira.

železniško ravnateljstvo znižane vozne listke, da se tako omogoči nekako romanje iz Benetk v Rim.

DROBNE VESTI IZ ITALIJE.

Javna razsvetljava se je v Italiji reducirala na polovico, po pol 11. zvečer pa na enčetrt.

Italijanski opis bitke na Krasu.

Znani italijanski vojni poročevalci Barzini opisuje v »Corriere della sera« zadnjo bitko na Krasu, to je osmo soško bitko, tako - le:

Kakor Nemci ob Sommi, tako so tudi Avstrijci pomnožili svoje obrambne naprave, ko so izprevideli, da tudi najmočnejše trdnjave niso nezavzetne. Oni ustvarjajo vedno nove odporne točke in hočejo s številom ovir nadomestiti, kar bi utegnilo fronti nedostajati neomajne trdnosti. Avstrijci so imeli čas, da so se utrdili. Želeli bi bili pač, da bi ne bilo treba nikakega odmora, saj je bilo vse pripravljeno za napad; ali slabo vreme nas je obsodilo na nedelavnost. Vremenski bog je ščitil sovražnika. V septembru se je vrgele proti nam in še sedaj v oktobru je skušal zavleči bitko kolikor le more. Enkrat seveda se je zdelo, da hoče tudi nam biti prijazen. Vidno se je razvedril, naše čete so se zbrale, artiljerija je pričela svoje strašno razdiralno delo pod jasnim nebom, in ko se je končno hotelo udariti in je prišlo za napad določeno jutro, pa je bilo vse naokoli zopet zastrto z mrčini in grozečimi deževnimi oblaki. In zopet je bilo treba čakati, zopet znova začeti. Tako je doživel Kras večkrat grozopolne predigre velikih bitk, iz katerih ni nastalo nič. Sedaj pa divja od včera in danes pekleno bombardiranje. Od Gorice dol do morja se vali en sam grom, bobni en sam tresk, strahovit hrušč, ki omamlja in razbija. Da se more izpregovoriti samo eno besedo, treba počakati trenutka, v katerem se ropotačji hrup nekoliko poleže. To je vrenje topovskih strel, brezkončno nenavadno treskanje udarjačih izstrelkov, rjovenje in eksplozije, ki nikdar ne pojenja, tak pekleni ropot, da učinkuje že nadnaravno in se človek čuti kakor vkleknjenega v zraku, raztepenem po ljuhtih strelah. Fantastično se podi vihar visoko nad glavami v neprestanem novem valovanju. Zemlja se trese, stene lesenih barak drhte bobneče kakor pavke, na katere bijejo nevidni udarci. Vse, kar smo kdaj doživeli ali si držnili predstavljati, je postavljeno y senco. Grozovit je odmev v teh ozkih dolinah, kakor da bi zemlja kričala in tožila nebu vse svoje gorje. Takrat, pri Gorici, je bilo osem ur ognjene priprave. Treba je bilo hitro delati, sovražnika prehiteti. Danes pa v vsi sovražnik vse naprej, računa z vsemi možnostmi, je na vse pripravljen, nič ga ne more presenetiti. Baš radi tega je treba njegove pozicije tako dolgo obstreljevati, da so dejansko nevzdržne. Samo premoč more še zmagati. Po dvaintrideseturnem bombardiranju smo danes komaj pričeli z napadom.

Na nekaterih delih svoje fronte so zgradili Avstrijci po trdnopolnem delu forte in redute v oni zaviti maniri strelskih jarkov, ki je določena, da kljubuje vsakemu napadu. To so bila žarišča bitke, prava gnezda strelskih pušk, na katerih je slonela vsa obramba, kakor vrata na tečajih. Kadila so se kakor dimnik pod

ogromnimi granatami, ki so v vedno večjih rojih praskale nanje. Z ljuhtimi, skokoma svoj cilj menjajočimi topovskimi salvami je odgovarjal sovražnik, vedno iščoč naše baterije in z vneto si prizadevajoč, da nas zadene na najbolj občutljivejšem mestu, nam odreže ojačenja in trešči v polne zbrane rezerve. V drznem poletu so plula avstrijska letala nad našimi četami, so dajala svetle signale, so poskušala strmoglaviti naše privzne zrakoplove, so opravljala polzvedovanja in izzivala nasprotnika na boj. V mraku so Avstrijci zasedli razstreljene črte, ki so bile na mnogih mestih popolnoma razbite, s polno močjo. Slišali smo, kako je ožen njihovih pušk prasketal skozi noč, ki je pritisnala s težkimi meglami na doline. Ob zori so pričeli grmeti vsi kalibri z največjo ljuhtostjo. Bledo solnce je časih predrla sive oblake. Bledo in negotovo so se zatapljale sovražne črte v morju megle in dima, katerega ni premikal niti najhlaejši zračni pih. Dočim se je zgoraj časih pokazal košček globoko jasnega modrega neba, je ostalo spodaj vse ovito v pretresljivo sivo barvo moreče bitke. V grozljivi pokrajini se odpira z razklanimi žreli ognjenika rdeča zemlja. Od pol 11. delujejo težki avstrijski možnarji. Plazovji gručasti drčje v dolino, kakor v sneženem viharju se vrtinčijo drobci, listi, razvaline.

Sovražnik, ki je gledal naše priprave, je izvršil tudi svoje. Mi smo vedeli, da je dobival že skozi tedne ogromne množice municije, strojnih pušk in raznovrstnega vojnega materijala. Vse avstrijske dovozne ceste so bile polne voznih skupin. Dvesto tovornih avtomobilov so našli naše letalci zaporedoma. Tudi čete so bile ojačene. Gotovo je naše bombardiranje najsprejnejše jarke po večini razdijalo, ali vsa sila obrambe se je imela razkriti vendar šele v trenutku napada. Ob 2. uri 50 minut je pričel in se je razvil v isti minuti na vsej fronti, od Gorice do morja. Kako neki je vedel sovražnik, da se prične napad? V zadnji minuti napetosti pred jurišem je stopila v akcijo kar nenedoma vse njegova artiljerija. Vsa ravnina je kipeła v dimu. Nadnaravni rjasti stebri dima so zakopali Mirnški grad. Tu intam se je dvignil kak signal, šel naprej in izginil. »Prodirajo!« je zavnel krik z opazovališča skozi grozovito bučanje. Ali tulenje naskakujočih človeških mas se je zadušilo v zibajočem se ropotu bitke.

Na golih pobočjih Velikega vrha je videti mravljiško vrvenje črnih človeških kupov. Potem je vse kar na mah mrtvo, vse se potopi. Zemlja se stresa vsled eksplozij, ki slede naglo druga drugi. Oko ne zagleda ničesar več. Ničesar ni razven dima in vrtincev prahu. Vedno ljuhteje pokajo strelski pušk in strojnece lajajo odrezano in globoko vmes. Mirade brnečih žvižgov sekajo zrak, veje pokajo, drevesa se podirajo, veliko šumenje in prasketanje napolnjuje ozračje in vmes udarjajo krogle na gočo skalo z mlaskanjem, kakor bi nevidni biči sekali bojišče. »Vedeti moram, kako je!« zakliče general in se odpravi na pot k telefonskim staniščem. Po jarku se vleče pred njim krvava sled. General se je moral mnogokrat ustaviti, pripogniti in počakati, da vihar jekla in svinca zdrvi nad njim naprej. Pri telefonu čuje prva poročila, da prva povelja. Vrne se nato mirneši. Bitka divja dalje.

»Tako se ne dam goljufati! Stave ne plačam, stava ne velja!«

»Kaj pa mislite s tem reči?« je ogorčen vprašal lord Wellmount, a odgovora ni učeal, kajti že je pristopila gospodična Dora Myrl in prišla Sira Hershawu za roko.

»Dovolite mi par besed,« je rekla in pogledala Hershawu tako resno in grozljivo, da je Hershaw takoj spoznal, kdo je onemogočil pripravljeno goljufijo in provzročil, da je njegov konj izgubil dirko.

»Pripravljena je bila velika goljufija,« je rekla Dora s strogim glasom, ko sta bila s Hershawom stopila na stran, »a goljufati ste hoteli vi in nihče drugi. Vaša jeza vam ne bo nič pomagala. Le poslušajte me.

Najeli ste elektrotehnik, ki je postavil v lovsko hišico električno baterijo in jo zvezal z brzojavno žico. Z bakrenimi šibrami napolnjena cev iz gutaperče je bila napeljana od zemlje do vrh grma in tam izolirana v steklenici. Prvi konj, ki je preskočil grm, je moral pretrgati to cev. Bakrene šibre so se razstresle, ustvarile stik in konj je zadobil močan električen udarec. Past je bila torej dobro nastavljena in ni vaša krivda, da se je vanjo vjel ravno vaš konj. Svetujem vam torej: pomirite se in plačajte, da ne bo treba storiti drugih korakov.

Sir Hershawu ni dosti premišljal in je plačal izgubljen stav.

Boji na sedmograških prelazih.

Boji na robu Sedmograške se nadaljujejo. Romuni se ustavljajo zlasti pri Tölgyesu, ob prelazih Bekas in Gyimes ter vzhodno in jugovzhodno Braševa. Naše čete so vrgele romunske eksponirane oddelke na glavno romunsko pozicijo nazaj. Romuni se še vedno bojijo za svoje glavno mesto. Bukareške utrdbe so armirane z najtežjimi ruskimi topovi in posadka je ojačena z ruskimi četami. Zadnje dni prihajajo na Romunsko veliki transporti municije iz Rusije.

Zanimivo je, kako opravičuje romunska vlada poraze romunske armade. Poročevalski urad romunskega vojnega ministrstva objavlja namreč poseben komentar o vojnih dogodkih zadnjih tednov, v katerem pravi: Nemška ofenziva se je razvila na vsej sedmograški, več sto kilometrov dolgi fronti z ljuhtostjo, ki je dosegla silo nemškega napada na Poljskem spomladi leta 1915. Romunski krogi zaenkrat vojnega položaja ne morejo pregledati; šele čez nekaj dni se bo pokazalo, ali bodo Nemci dosegli svoje velikopotezne cilje ali se bodo morali preje ustaviti. Prebivalstvo se bo vedno o položaju točno podučilo in romunska vlada ne bo skušala slike olepšati ali korigirati. Žarišče boja je sedaj kot treh držav, zlasti pa pokrajina pri Kirlibabi in Dorni Vatri. Tam hočejo Nemci pretrgati zvezo med rusko in romunsko armado, kar bi bilo odločilnega pomena za njih boj proti Romuniji. Romunsko armadno vodstvo je odredilo, da naj se armada upre sovražniku ob železnici Črnvice-Bukarešta. Vsled tega bo treba na severu žrtvovati kos romunske zemlje. Rusko armadno vodstvo nam je obljubilo razbremenilno ofenzivo od Volinije do Karpatov. General Brusilov hoče vse storiti, da prodre na Kovel, general Ščerbatov pa na Halič. Tako je upati, da bo moral svoje sedmograške armade, ki šteje 16 divizij, zopet odpoklicati.

ROMUNSKO URADNO POROČILO.

18. oktobra. Ob severo - zapadni fronti artiljerijsko delovanje. Zapadno od Fölghesa (Gyergyó Tölgyesa) in Bikaznja smo zavrnilli sovražne napade. Vjeli smo 90 mož. V odseku Bolovani smo vjeli 2 častnika in 65 vojakov. V dolini Trotusu

se vrši boj. Do sedaj smo vjeli enega častnika in 100 vojakov. V dolini lizu smo krvavo zavrnilli vse napade. Onostran meje trajajo napadi in protinapadi v dolini Oitos z isto silo. Prizadejali smo sovražniku težke izgube ter vjeli 3 častnike in 100 mož. V okolici Franceje lahni boji zapadno od meje; sovražnika smo zavrnilli. V dolini Buzeu je razbila naša artiljerija sovražni top ter prisilila sprejete črte, da so se umaknile za 1 km proti severu. Pri Tahalbutju artiljerijski ogenj. Pri Bratucciu in Predealu mir. Pri Predealu silen artiljerijski ogenj. Pri Natescu silni boji; vplenili smo 4 strojne puške in vjeli več mož. V dolini Alute smo zavrnilli sovražni napad. Na gori Robul smo vjeli več mož in vplenili 2 strojne puške. Ob fronti Jiul mir. Artiljerija je živahno obstreljevala fronto pri Orșovi.

Nova grupacija romunske armade.

Stockholm, 20. oktobra. V carjevem glavnem stanu, ki se nahaja v Podolskem Kamienju, se je vršil vojni svet, ki je razpravljal o francoskih operacijskih načrtih v prilog Romuniji. Car je obljubil romunskemu vrhovnem poveljstvu najizdatnejšo podporo. Že zadnje dni je pričela pod vodstvom generala Berthelota nova grupacija romunskih in ruskih čet.

Ministrska kriza v Romuniji.

Curli, 20. oktobra. Rekonstrukciji romunskega kabineta se stavijo velike težkoče. Govori se, da bo prevzel ministrsko predsedstvo najbrž Take Jonescu.

Ob Donavi in v Dobrudži.

BOLGARSKO URADNO POROČILO.

20. oktobra. Romunska fronta. Včeraj v Dobrudži obojestransko obstreljevanje med železnico in morjem.

Romunsko uradno poročilo.

18. oktobra. Ob Donavi obojestransko obstreljevanje. V Dobrudži od časa do časa infanterijski in artiljerijski ogenj. Naša artiljerija je prisilila sovražni hidroplan, da se je spustil med našimi in sovražnimi črtami na tla. Med padcem se je zgodila eksplozija in letalo je zgorelo.

Jug« piše, da je znašala srbska armada na pričetku letošnjih balkanskih bojev 110.000 mož. Od teh je bilo 30.000 v ruski armadi, ostali pa v Makedoniji. Do konca septembra so izgubili Srbi v Dobrudži in pred Bitoljem 36.000 mož.

Vojvoda Putnik.

Glasom poročil italijanskih listov je dospel srbski vojvoda Putnik na poti v Nizzo v Rim.

Srbsko odposlaništvo pri carju.

Lugano, 20. oktobra. (Kor. ur.) Italijanski listi javljajo s Krfa: Srbsko vojaško odposlaništvo je izročilo ruskemu carju Zvezdo Karagjorgjevičev z meči I. in IV. razreda ter carici, prestolonasledniku in princem sinjam razna srbska odlikovanja. Car je povabil odposlanstvo na obed ter se je z njim udeležil službe božje. Članom odposlanstva je podelil ruska odlikovanja.

Vojna z Rusijo.

NOVA RUSKA OFENZIVA.

»Matin« izve, da nameravata Brusilov in Ščerbašev še pred zimo izvršiti nov odločilen napad.

Naši uspehi pri Dorni Vatri.

Polkovnik Rousset opozarja v »Petit Parisien« na uspehe avstro-ogrskih čet pri Dorni Vatri ter pravi, da grozi tam sedaj največja nevarnost. Boji se, da bi se utegnili raztrgati rusko-romunska fronta.

Letalci na volinjski fronti.

Berolin, 20. oktobra. (Kor. urad.) »Lokalanzeiger« javlja iz Stockholma: Po poročilih lista »Ziznj Volynje« razvijajo avstro - ogrski letalci na galicko - volinjski fronti zadnji čas brezprimerno marljivost in provzročajo v ruskih etapah silno škodo. Pri Lucku je zadnji teden pet zračnih brodovij vrglo 50 bomb na nove, proti jugu obrnjene utrdbe, ki so ranile nad 500 vojakov. Pri Dubnu so avstro - ogrski letalci napravili uspešen zračni napad na kolodvor, vsled katerega je bil promet na strategično važni železnici iz Dubna na vzhod tri dni popolnoma ustavljen. V Kamjenca - Podolskem je bila na glavni po-

staji, kjer so glavna skladišča za prekrbo armade Brusilov v zrak pogrnjena velika pekarna, dve skladišči pušk in avtopark. Blizu mesta je eksplozivna znatna množina municije, kar so tudi provzročili letalci.

Murmanska obal.

Ruski ministri so končali svoj obisk Murmanske železnice in obali, ki je veljal vsej obali do zadnje vasi Semsnove, ki naj bi se preuredila v rusko pristanišče Romanov, ker ima brezledni dohod.

Požari v Moskvi.

»Rječ« poroča, da se silno množje požari v Moskvi. Samo en dan je gorelo na treh krajih ter je zgorela največja drogerija, neki kinematograf in hiša, v kateri je bila nastanjena znana pekarna Filipov.

Bitka ob Sommi.

O silnih bojih ob Sommi pišejo iz Berolina: Izgledi naših sovražnikov so se malo izboljšali. Javno je kljub vsemu prikrivanju, da se skoraj obupno trudijo predreti fronto ob Sommi. Če pravijo sedaj Francozi in Angleži, da niso nikdar stremili za tem, je to laž. Vedno iznova poskušajo obtopiti fronto, ali se ne najde vsled izrabe tu ali tam kaka slabotna točka. Najljutejši boj ob Sommi se vrši sedaj za Bouchavesnes, na fronti kakih 13 km severno od Somme.

FRANCOSKO URADNO POROČILO.

19. oktobra popoldne. Severno od Somme so Francozi ponoči utrdili vas Saily - Saillisel ter zavarovali na robu tega kraja zavzete pozicije. Nemške protinapade iz pristav pri Saillisu smo z zapornim ognjem preprečili. Kar so Francozi pridobili, so do zadnjega obdržali. Južno od Somme so Francozi nekoliko napredovali med La Maisonnetom in Biachesom. V Lotaringiji smo z lahkoto zavrnilli nemški nenadni napad na francoske jarke pri Buresu (severo - vzhodno od Lunévilla).

19. oktobra zvečer. Severno od Somme so poskusili Nemci proti 5. uri napasti naše črte severno in vzhodno od Saily - Saillisa. Naš artiljerijski ogenj je razpršil napadne valove, ko so prodrli ter prizadejal sovražniku občutne izgube. Južno od Somme smo dosegli čez dan nove uspehe med Biachesom in La Maisonnetom. Skupno število v včerajšnjih bojih vjetih presega sedaj 350, med njimi kakih 10 častnikov.

Belgijsko uradno poročilo.

19. oktobra. Artiljerijski boj v okolici Dixmuidna in Steenstraeta. Na ostali fronti ničesar posebnega.

ANGLEŠKO URADNO POROČILO.

19. oktobra popoldne. Vso noč je zelo močno deževalo. Posrečeni nenadni napadi so dovolili Angležem pri Loosu in južno od Arrasa, da so vdrl v nemške jarke. Važnega dogodka ni bilo nobenega.

19. oktobra zvečer. Pri višini Warlecourt smo nekoliko napredovali. Tam izvršeni sovražni protinapad smo s svojim zapornim ognjem zadržali.

Cesar Viljem na zapadni fronti.

Nemški cesar je obiskal dne 18. oktobra fronto armade v Champagni ter se najprej ogledal pri generaloberstu v Einemu, katerega je odlikoval s hrastovim listjem k redu Pour le merite. Dan poprej je bil nemški cesar pred Verdunom.

Portugalci ob Sommi.

V Brest je dospela transportna ladja z 8500 portugalskimi vojaki pod francoskim poveljstvom. Portugalci se bodo borili ob Sommi skupaj s francoskimi četami.

Angleške zahteve.

»Corriere della sera« poroča, da zahteva angleško časopisje soglasno še en silen napad vseh zaveznikov na vseh delih fronte, da razbremene Romunijo in končajo vojno še to zimo.

Nov francoski vojni kredit.

Francoska namerava baje najeti novo vojno posojilo v znesku 11 milijard frankov, kar naj bi zadostovalo do konca 1917.

Angleški vojni izdatki.

V poslanski zbornici je zakladnik kancler Mac Kenna razkril, da so posojila, ki jih je morala najeti Anglija, tako ogromna, kakor ni mogel nobeden misliti. Sedaj mora Anglija plačevati dan na dan nekako 2 milijona funtov šterlingov.

Homatije na Grškem.

Angleški načrti.

Zeneva, 19. oktobra. Pariško časopisje beleži vest, da smatra angleška vlada poklic Venizelosa v Atene kot edino izhodišče iz grškega labirinta. Ker pa se kralj Konstantin tej kombinaciji trdovratno upira, ne preostaja drugega, kakor da se radi svoje boleznin umakne v Peloponez ter izroči regentstvo princu Juriju, ki bi naj poklical Venizelosa na čelo grške vlade.

Posadka četverozveze v Atenah.

Curia, 20. oktobra. Iz Aten poročajo: Admiral Fournet je grški vladi naznanil, da bo prispelo v Atene v celem 20.000 mož. Mesto in pristanišče ostaneta tako dolgo zaprta, dokler stališče Grške ne bo popolnoma jasno.

Demonstracije v Atenah.

London, 19. oktobra. (Kor. ur.) »Daily Telegraph« javlja iz Aten 18. t. m.: Ko je sinoči ob 11. patroliralo 80 francoskih mornarjev po glavnih ulicah, je pričela množica, ki jim je sledila, v ulici Stadion kričati. Slišati je bilo klice: Doli s Francijo! Živio kralj! Francoski častnik je nato zaukazal, da naj se patrulja obrne in napade manifestante. Nastalo je ruvanje, pri katerem je bilo 9 demonstrantov aretiranih. Ostali so zbežali. Na drugi strani je opazovala prizgor grška patrulja na konjih, ne da bi bila kaj storila. Francoska patrulja je odpeljala aretirane osebe v nasade Zappelon. Na cesti Stadion je srečala patrulja cel grški bataljon, ki se je izognil na cestni hodnik, da na pravi patrulji prosto pot. Od 9 demonstrantov so jih 6 takoj izpustili, 3 pa obdržali v zaporu. Eden izmed teh se piše dr. Konstantinos. Pri njem so našli pismo na kraljico. Doktor je priznal, da je klical »Doli s Francijo!« in da ima pri sebi revolver. »Exchange Telegraph Company« javlja, da se piše aretirani Aleksion, da je živinozdravnik v kraljevi hlevih in da je enkrat ustrelil iz revolverja.

Vest o odhodu kralja Konstantina iz Aten.

Lugano, 2. oktobra. Milanski listi javljajo ponovno, da namerava kralj Konstantin Atene zapustiti ter se podati v Bitoli (?).

Solunska vlada.

Lugano, 20. oktobra. »Secolo« poroča iz Soluna: Provizorična vlada šteje 11 članov, le Politis, kot voditelj zunanjih zadev in Cimbrakakis kot načelnik vojne uprave, imata naslov ministrov. Predsedništvo izvršujejo skupno Venizelos, Konduriotis in Danglis. Politis je naznanil prevzete zunanje porfela Sarrailla ter konzulom prijateljskih in nevtralnih držav. Srbskemu konzulu je pisal: »Naš glavni namen je, da izpolnimo dolžnosti zavezništva s plemenitim in hrabrim srbskim narodom«. Amerikanski konzul je izrazil v svojem odgovoru upanje, da bo mogel vzdržavati s provizorično vlado prijateljske stike. Podobno je odgovoril španski konzul. Provizorična vlada pričakuje, da se bodo grški poslanci v entitnih glavnih mestih stavili njej na razpolago. General Sarraill ji je dovolil, da vzpostavi v osvojeni Florini grške lokalne oblasti.

Boji na morju.

PRUSKI PRINC HENRIK — AVSTRO - OGRSKI VELIKI ADMIRAL.

Dunaj, 20. oktobra. (Kor. urad.) Cesar je izdal to - le povelje: Imenujem Nj. kraljevsko Visokost Henrika princa Pruskega za velikega admirala.

Dunaj, dne 9. oktobra 1916.

Franc Jožef m. p.

(Princ Henrik je mlajši brat nemškega cesarja.)

Nemško brodovje — vojni cilj.

Reuter poroča iz Newcastla, da je izjavil predsednik paroplovne družbe »Ericson« v nekem govoru, da so si Nemci popolnoma svesti pomena in bodočnosti svojega brodovja. Vse govoričenje o prostosti morja je prenečeno na to, da prevarajo nevtralne države. Pravi cilj Nemcev je, da podminirajo angleško plovstvo. Če bo prišel čas, bo treba izsiliti, da bo Nemčija toni za toni nadomestila ladje, ki jih je s svojim tolovajstvom na morju potopila. Tudi je treba razmotrivati, ali naj ne zahtevajo zavezniški vse nemške trgovske in vojne ladje kot delno odškodnino.

Potopljene ladje.

Parnik »Ernest Simons« je prišel v Marseille 34 mož, ki so bili na parnikih »Crosshill« (5002 toni),

»Elox« (3980 ton) in »Heintzsch«, potopljenih v Sredozemskem morju. — Danski parnik »Eos« je pripeljal 18 mož in 3 ženske, rešene z gutenbergkega parnika »Normandie«. Ta parnik, ki je peljal železo in stroje iz Gottenburga na Francosko, je bil od podmorskega čolna potopljen.

Podmorski čolni v Črnem morju.

Iz Rusije poročajo, da pogrešajo 11 ruskih ladij, ki so bile na poti iz Sebastopola in Odesa na kavkaško obal. Tudi več jadrnic so nemški podmorski čolni potopili. Ruske torpedne križarke love sedaj te nemške podmorske čolne.

Mine v Severnem morju.

Iz Kodanja poročajo, da se je vsled viharjev zadnjih dni odrgalo v Severnem morju več min, ki ogrožajo sedaj plovo ob jütlandski zapadni obali. Danska inspekcijska ladja je odplula, da uniči te mine.

Amerika in »Lusitania«.

»Frankfurt. Zeig.« poroča iz Washintona, da je baje ameriška vlada akceptirala zadnje nemško noto glede »Lusitanije« in s tem priznala upravičenost potopitve, dasiravno sprejetja note še ni razglasila.

Turška vojna.

TURŠKO URADNO POROČILO.

19. oktobra. Perzijska fronta. Sovražna konjenica, ki se je skušala približati med Hamadanom in Bidjarom Hamadanu, je bila z velikimi izgubami za sovražnika pregnana. Vjeli smo več kozakov z vso opremo. Naši izvidni oddelki, ki smo jih odposlali v smeri vzhodno od Sakiza, so potisnili sovražnika nazaj ter dospeli do kraja Sainkale, 40 km severo - vzhodno od Sakiza, pregnali ruske čete, katere so srečali in jih vrgli nazaj. Sovražni konjeniški oddelki je skušal napasti naše ekspozicirane oddelke severno od Sakiza, vrgli pa smo ga z izgubami nazaj. — Kavkaška fronta. Za nas ugodne praske. Vzeli smo sovražniku mnogo orožja, municije in vojnega materijala v pokrajini vzhodno od Kikija. V centru in na levem krilu za nas ugodni spopadi patrulj, tekem katerih smo vjeli več sovražnikov. Sovražni napad pod zaščito strojnih pušk smo zavrnili. Na ostalih frontah nobenih bistvenih dogodkov.

20. oktobra. Kavkaška fronta. Praske nam v prilog. V njih poteku smo vjeli več sovražnikov. Na ostalih frontah ničesar pomembnega.

Vprašanja avstrijskega parlamenta.

Dne 23. oktobra se sestanejo na Dunaju zastopniki klubov in strank, da se posvetujejo o možnosti obnove ustavnega življenja. Konferenca parlamentarcev se ne bo vršila pod ugodnimi auspicijami. Kar smo slišali od raznih strani in v kolikor je razbrati iz raznih strankarsko-oficijoznih in oficijalnih izjav, to nudi le malo upanja, da bi se uresničila stremiljenja po sklicanju parlamenta. Nasprotje leži že v ciljih; eni hočejo resno obnovitev vsega državnozbornega delovanja, drugi se ogrevajo le za sklicanje delegacij. Skoro nepremagljive težkoče pa izvirajo tudi iz vprašanja po predpogojih in takozvanih garancijah parlamentarnega zasedanja.

Javno diskusijo o obnovitvi avstrijskega parlamentarnega življenja je sprožila madžarska opozicija s svojo zahtevo po sklicanju delegacij. Za madžarsko opozicijo so se oglašile skupine avstrijske gospodke zbornice. Naša gospodka zbornica baš ni na glasu, da je posebno vneta za parlamentarni režim, in njena zahteva po sklicanju delegacij je vzbudila v mnogih krogih precejšno začudenje. Ustavopravni argumenti grofa Androssya in njegovih tovarišev seveda niso spreobrnil avstrijskih perjev, pač pa jih je spravil iz zatišja predlog, da mora skupni zunanji minister v slučaju, da ne pride do delegacijskega zasedanja, stopiti pred ogrski državni zbor in podati tem kot poklicanemu zastopniku ogrske države svoja polasnila. Ta predlog — katerega niti grof Tisza ni a limine odklonil — je vzbudil v krogih avstrijske gospodke zbornice najživahnejšo pozornost, ker očitno ogroža same nagodbene temelje monarhije. V trenutku, ko sme citirati ogrski parlament (in vice versa seveda tudi avstrijski) skupne ministre pred svoj forum, so izgubile delegacije kot reprezentanca skupnosti monarhije svoj glavni pomen. Politični krogi gospodke zbornice so torej predlog madžarske opozicije pravilno tolmačili, ko so odgovorili z resolucijo za sklicanje delegacije, ki so jo izročili ministrskemu predsedniku.

Ta resolucija je postala predmet živahne diskusije in polemike. Že dejstvo, da je vlada dopustila raz-

pravljati o obnovitvi parlamenta — polemike so časih jako ostre, zlasti v dunajskih časopisju — dokazuje, da grof Stürgkh načrtu samemu principijelno ne nasprotuje. Ravnotako se razum nemških radikalcev (Wolfowcev) ni izrekla niti ena avstrijska stranka principijelno proti obnovitvi parlamentarizma. Narobe, vsi resni politični krogi so za sklicanje državnega zbora.

Toda že tu je nasprotje s stremiljenji gospodke zbornice. Ta hoče le delegacije, za državni zbor ji ni, najresnejši krogi poslanske zbornice pa hočejo državni zbor, v katerega zasedanja vidijo edino pravo in resno obnovev ustavnega življenja v Avstriji. Tako se postavljajo baš oni, ki resno žele, da bi prišel ljudski glas zopet do veljave, na stališče, da je treba najprej sklicati državni zbor in šele potem delegacijo. To stališče utemeljujev z ustavopravnimi, politično-upravnimi in tehničnimi razlogi.

Predvsem so z zaključenjem državnozbornskega zasedanja leta 1914. ugasnili vsi od zbornice izvoljeni odbori in podeljeni mandati, torej tudi delegaciji. Precedenčni slučaj, na katere se sklicujejo gotovi krogi glede veljavnosti delegacijskih mandatov, se nanašajo izključno le na razmere stante sessione. V drugo je delegacija nepopolna; število namestnikov za posamezne dežele ne zadostuje, izpolniti vrzeli, nastali vsled tega, ker bi se gotovo število delegatov zasedanja ne moglo udeležiti. Tretjič je delokrog delegacij omejen in bi se baš najvažnejša politično - upravna in predvsem gospodarska vprašanja v delegacijah ne mogla niti razpravljati, niti reševati. Iz vseh teh in še nekaterih drugih ozirov zahtevajo mnogi politični krogi državni zbor in so proti sklicanju stare delegacije. Druge stranke zopet so pripravljene, pripustiti tudi zasedanje starih delegacij, ker stoje na stališču, da je popolna obnovev parlamentarizma za časa vojne nemogoča in da gre za enkrat le za to, ustvariti parlamentaren forum, kjer bi se naj dokumentirala složnost avstrijskih narodov in njih volja, vzdržati v hudem vojnem času do konca.

Poleg vprašanja, ali delegacije, ali državni zbor, pa igra veliko in odločilno vlogo tudi vprašanje takozvanih garancij. Mnoge stranke so se postavile na stališče, da nalaga vojna parlamentu sicer gotove dolžnosti z ozirom na vojaške interese, da pa je državni zbor brez popolne govorniške svobode in brez imunosti govorov le navidezen parlament, ki niti državi, niti narodom ne koristi. Tudi se poudarja, da mora biti državni zbor za časa svojega zasedanja dostopen vsem poslancem. S tem nazorom se križajo zahteve drugih, ki pravijo, da treba državnozbornsko zasedanje obdati z gotovimi garancijami, ki bodo preprečile debate in dogodke, ki bi napravile neugoden vtisk na prebivalstvo in zlasti pa na inozemstvo, prijateljsko in sovražno.

S temi parlamentarnimi krogi soglašata tudi vlada, ki sicer obnovitvi parlamentarnega delovanja, kakor že rečeno, principijelno ne nasprotuje, ki pa stoji na stališču, da je zaenkrat smatrati za aktualno le vprašanje delegacij. In še to je pod pogoj, katere našteva dunajska »Arbeiter Zeitung«, na podlagi oficijoznega članka v »Nenes Wiener Tagblatt«, tako - le: »Garancije naj bodo torej sledeče: prvič, da se je treba vzdržati vsake kritike uprave (vlade); drugič, da morajo dati delegati svoje govore popreje cenzurirati in tretjič, da se o razpravah v delegacij ne bo smelo točno poročati.« Isti list zaključuje, da v poslanski zbornici pač ne bo najti človeka, še manj pa stranke, ki bi se hotela podvržeti takim garancijam.

Položaj je danes ta, da je v kolikor prihaja v poštev vlada, aktualno le delegacijsko vprašanje v zvezi z naznačenimi garancijami. Večina parlamentarnih strank pa se ogreva za prednost državnega zbora, ali pa odklanja garancije. Iz vsega je razvidno, da konferenca zastopnikov parlamentarnih strank pač ne bo rodila željenega uspeha. Vprašanje obnovev parlamentarizma bo postalo pri nas aktualno in rešljivo šele po vojni.

Razne politične vesti.

= Veleizdajniški proces v Sofiji. Dne 6. septembra se je pričela pred sofijskim vojnim sodiščem razprava proti bivšemu ministru Genadijevu in njegovim ožjim somišljenikom, ki so obtoženi, da so hoteli povzročiti v Bolgariji prevrat v prilog ententi. V ta namen so prejeli 20 milijonov francoskega denarja. Zasljevanje priče je trajalo štiri tedne. Na to so se pričeli plaidoyerji. Genadijev je govoril pet dni. Vojaški pravdnik je končno obtožbo radi veleizdaje

spremenil v obtožbo, da so se dali obtoženci v škodo države podkupiti. Razprava je bila zaključena 17. t. m. Sodba bo publicirana te dni.

= Novo nemško posojilo. Iz Berolina poročajo, da bo nemškemu državnemu zboru predložen danes nov vojni kredat 12 milijard mark.

Koncentracija slovenskih strank.

Letos spomladi se je začelo v javnosti razpravljati o potrebi skupnega narodnega programa, na podlagi katerega bi se mogla izvršiti po češkem ali poljskem vzoru koncentracija slovenskih političnih strank. Z ozirom na razne netočne navedbe v listih, je objavil »Slovenski Narod« dne 11. maja informacijo z merodajne narodno - napredne strani, ki je predvsem popravila trditve mariborske »Straže«, da je storila »Slovenska Ljudska Stranka« pri narodno-napredni stranki že tozadevne korake ter je poudarila potrebo skupnega dela na narodnem polju. Na podlagi naše informacije smo mogli tudi reči, da narodno - napredna stranka upravičeno pričakuje inicijative od S. L. S., ki se šteje za najmočnejšo.

Javno razpravljanje o koncentraciji idej je nato za dolgo zastalo. V zadnjem času pa nam je beležiti nekaj časopisnih glasov, katere podajemo čitateljem kot politični kronisti zgolj v njihovo informacijo.

Več kot štiri mesece je poteklo, odkar je izšla v »Slovenskem Narodu« zgoraj omenjena oficijozna notica, ko se je oglašil vodilni politik »S. L. S.« (ker je avtor splošno znan, lahko tudi mi povemo, da je to dr. Šusteršič v »Slovencu« (18. septembra) ter napisal programatičen članek, ki vsebuje pogoje, pod katerimi bi bila »S. L. S.« pripravljena, sodelovati pri koncentraciji slovenskih strank. Članek se je postavil na stališče, da gre pri koncentraciji za to, da postanejo druge stranke »sodeložne uživanja političnega kapitala«, ki si ga je pridobila S. L. S. z zvestim izvrševanjem svojega programa. Načelne ovire proti takemu participiranju ni, seveda pa mora S. L. S. zahtevati, da bo tudi v okvirju koncentracije nemoteno izvrševala svoj načelni program, ki da je splošno znan. Kot kardinalni program za slovensko koncentracijo, pa je označil članek: 1. Absolutna zvestoba do habsburško - lotarinške dinastije in skupni odpor zoper vsako strujo, ki bi se pojavila v nasprotjem smislu ali ki bi bila v tej točki tudi nejasna. 2. Spoštovanje naukov in naprav katoliške cerkve in popolne svobode njenega kretanja.

»Slovenec« članek so registrirali domači in tuji listi, domači zaenkrat brez pripombe, nekateri dunajski in češki s komentarjem, da dr. Šusteršič očitno proponira drugim slovenskim strankam, naj se združijo s S. L. S.

Tržaška »Edinost« je obljubila, da bo o članku še obširneje spregovorila. To obljubo je izpolnil dr. Josip Wilfan, ki objavlja v »Edinosti« od 15. oktobra obširen odgovor in komentar na dr. Šusteršičeva izvajanja. Dr. Wilfan tolmači zgoraj navedeni programatični točki kot pogoj za koncentracijo slovenskih strank, sklepa pa iz dejstva, da članek v »Slovencu« ni bil podpisan, da se ga nikakor ne more smatrati za oficijalen izjav S. L. S.

O programatičnih točkah samih pravi, da izrekajo na sebi upravičeno misel v nepravilni zvezi in nepravilni obliki. Članek se je predvsem pregrešil proti principu medsebojnega spoštovanja in zaupanja, ki je vendar predpogoj za sodelovanje raznih strank. Če se namreč slovenske stranke kljub vsem nasprotstvom (četudi ob popolni varstvu programatične in organizacijske nezavisnosti) odločijo za koncentracijo, potem so pač bile postavljene pred tako trdo realnost, in so vendar, z izvajanjem nujnih posledic, pokazale tudi toliko umevanja te realnosti, da mora biti izključeno, da bi v istem hipu zopet zapustile realna tla in snovali kooperacijo — v oblakih. Ali pa ne bi pomenjalo zares nekakega političnega »oblakolovstva«, ko bi se slovenska stranka skušala oddaljiti od one podlage, ki je slovenskemu narodu določena po zgodovini, po sili obstoječih razmer, po močnejših, da, nepremagljivih moralnih in materialnih činiteljih? In to ravno v času, ko naj sezdržijo vse moči v obrambo najvišjih skupnih narodnih interesov? In ko se je torej treba izogibati vsega, kar bi cenilo moč in sploh onemogočalo njih udejstvovanje? Razumeti ono, kar vsi razumevajo, (intelligere id, quod omnes intelligunt), to je merilo najelementarnejše razumnosti in onreznosti. To s poudarkom in nekako svarilno zahtevati od zastopnikov slovenskih strank, predno se sestanejo k skupnemu delu, in prvi vrsti

to ni bilo — kompliment.«

»Pa tudi sicer ni bilo primerno, ravnotako malo, kakor če bi — dovoljem si postaviti zelo drastičen primer — predsednik internacionalnega zdravniškega kongresa (kje so časi!) zborovalce pozdravil, da so sicer dobrodošli, da so pa žepni tatovi načelno izključeni od sodelovanja. Morda bi se zborovalci začeli nezaupno spogledavati in — zapenja ti; skoro gotovo bi pa predsednika vrgli v un, češ, ali je norec, ko nas tako pozdravlja, ali pa nevaren človek, ki nas, če jutri tatujero izgubi, ovadi radi tatvine. Čudno je, da članek, kateremu imam čast odgovarjati, ni zapazil, da njegova formulacija pogojev za slovensko koncentracijo ni primerna, ker vsebuje neko vsaj oddaljeno dopuščanje možnosti, da bi brez takšnega izrecnega pogoja prisledla k zeleni mizi stranka, ki se ne strinja z onima dvema točkama, in da torej takšna stranka morda tudi obstoji. Takšno pisanje je nevarno medsebojnemu zaupanju, — o zaupanju od tretje, zunanje strani tu ne govorim. Raditega je članek, kljub dobrim mislim in dobremu namenu, napravil — kolikor sem mogel spoznati — mučen vtisk tudi v širši javnosti.«

»Morda bi bilo na mestu, zavrniti članek tudi radi njegove morebitne škodljivosti na zunanji, namreč zato, ko se neprimerno formulacija pogojev za slovensko koncentracijo dopušča dvom o državnih zvestobah našega naroda. Ne, ne, slovenskemu narodu zares ni treba več odbijati niti obtožeb od ene strani, niti nerodnosti iz svoje srede. Ob vsaki, tudi najprimernejši priliki govoriti o svojem patriotizmu in ga nekako siliti v ospredje, ni umestno in ne more koristiti. Upam, da je s tem diskusija o koncentraciji slovenskih strank zopet spravljena v pravi tir. Tudi najmočnejša slovenska stranka odobrava in želi koncentracijo. Sedaj je čas, da se ono, kar je v članku dobro mišljenega in pametno nasvetovanega, tudi izvrši. Predvsem in čim prej naj se ustvari organ iz zastopnikov vseh strank, ki bo v odločilnih vprašanjih, ki so prišla in še pridejo na dnevni red, lahko nastopal v imenu vsega slovenskega naroda.«

Tako dr. Wilfan. Njegova izvajanja so zabeležili pokrajinski slovenski listi v kratkih izvlečkih. — »Mir« je citiral doslovno le pasus o predsedniku, ki ga zborovalci verjeto, ker jih je žalil in pa zaključne Wilfanove besede. — Mariborska »Straža« pravi z ozirom na Wilfanov odgovor »Slovenec« članku:

»Vsak človek bi mislil, da po takih ljubeznivostih ni več misliti na kooperacijo, toda v zadnjem stavku se dr. Wilfan vendarle izrazi za — koncentracijo.«

»Naša Moč«, glasilo krščansko-socialnega delavstva, pravi v svoji 47. številki (20. oktobra): »Veliko se govori in piše o združenju slovenskih strank, da bi nasproti novim dogodkom nastopil cel narod, dasi notranje idejno razdeljen, res kot skupna narodna celota. Slovenski fantje so pokazali na vseh bojiščih s svojimi občudovanja vrednimi junaštvji za našo skupno domovino, da vedo, kaj zahteva od njih slovenski narod, narodov ponos. In zato naj nastopi tako kot na bojiščih tako tudi v političnem življenju naš narod pred svet kot narodna celota. V notranjosti pa bo vihral boj naprej, ideje ne poznajo kompromisa. Ko se gre za skupne cilje, korakamo lahko skupno, in ti skupni cilji so predvsem naše narodne koristi, koristi našega slovenskega naroda.« O stranki, kot sredstvu političnega stremiljenja pa »N. M.« še pristavlja: »Stranka ne sme postati nikdar sama sebi namen, še manj pa sme postati stranka lestva, po kateri hočejo doseči posamezne osebe svoje osebne koristi.«

Diskusija v slovenskih listih je s tem zaenkrat končana. Pač pa se je oglašil k slovenski koncentraciji ideji tudi najuglednejši češki politični dnevnik »Narodní Listy«, ki objavlja 15. oktobra velezanimiv ljubljanski dopis »Iz krogov slovenskih politikov«. Članek »Narodních Listů« ne presoja slovenske strankarske koncentracije le s stališča slovenske protuteži proti koncentraciji nemških strank, temveč tudi s stališča vitalnega državnega interesa, ki zahteva popolno, tudi jezikovno ujedinenje Slovencev in Hrvatov kot najboljšo obrambno sredstvo proti identiti. Taka koncentracija zahteva tudi približanje in sodelovanje političnih strank. Škodljivo bi pa bilo siliti posamezne stranke, da prenehajo ali da se podvržejo drugim. To že radi tega ne gre, ker se obstoječe razlike ne dajo odstraniti kratkoma z negacijo. Koncentracija mora služiti edinole interesom domovine in naroda, nikdar pa ne osebnim ali strankarskim. »N. L.« razpravlja nato o oviri, ki je koncen-

traciji na poti. Tega dela češkega članka ne smemo priobčiti in tudi ne izvajati o ciljih, ki jih zasleduje dr. Šusteršič s svojim koncentracijskim načrtom, o katerem poročajo »N. L.«: Koncentracija naj se izvede najprej na Kranjskem. V kranjskem deželnem zboru se združijo poslanci ljudske in napredne stranke v en klub. Za volitve se sestavi en volilni odbor, ki s skupnim proglasom imenuje kandidate po današnjem stanju. Kaj pomenja to, ni težko uganiti. Koncentracija na Kranjskem, ki šteje 95% Slovencev, se odtega namenu, kateremu bi morala rabiti. Za Štajersko, Koroško, Primorsko gre v prvi vrsti, kjer se narod bori za svoj obstanek, nikakor pa ne za strankarski šport na Kranjskem. Koncentracija mora biti vsesplošna, drugače je brezpomembna, celo škodljiva. Može, kateri skrbe za blaginjo naroda, nečijo, da bi misel o koncentraciji postala osebna igrača. Z nje udeležitvijo se mora zagotoviti bodočnost naroda in domovine, toda niti senca njene svetle zastave ne sme pasti na zavarovalnico osebnih in klikarskih koristi.

»Edinost«, ki objavlja članek v celoti, pristavlja, da ga beleži le kot kronist. Tudi mi smo ga omenili, kakor vse ostale zgoraj citirane izjave in razprave kot vestni kronisti. V koliko so vse te zadeve predmet posvetovanj v narodno-napredni stranki, o tem nimamo nobenih uradnih informacij. Gotovo pa je, da bo narodno napredna stranka zavzela napram vsem tem pojavom pravočasno in odločno ono stališče, ki ga ji diktirajo narodni interesi.

Kako postanem mašinist na parniških trgovskih mornaricah

V svrhu varnosti prometa na morju obstojajo razni predpisi. Ti predpisi določajo: 1. katere ladje se smejo prepušči prometu, 2. kakšna mora biti vsposobljenost mornarskih častnikov in mornarskih strojnikov in 3. kako se naj vrši služba na pomorskih trgovskih ladjah.

Slovenci živimo v zaledju dveh velikih trgovskih pristanišč, namreč v zaledju Trsta in Reke. Vsled tega je pač umestno, da se tudi malo pobrigamo za trgovsko mornarico. V članku, ki je pred šestimi tedni izšel v »Slovenskem Narodu« (št. 199.) »Slov. Nar.« z dne 31. avgusta 1916.) je povedano, kako se postane častnik pri trgovski mornarici. V naslednjih vrstah pa nam je govoriti o mašinistih ali strojnikih na avstrijskih trgovskih ladjah. O strojni službi na trgovski ladji govorita v glavnem dve ministrski naredbi in sicer ena z dne 12. julija 1906, drž. zak. št. 160, o strojni službi na pomorskih parniških trgovskih mornaricah, in pa druga z dne 19. avgusta 1912, drž. zak. št. 170, o pripustitvi pomorskih trgovskih ladij za promet, o varnostnih pripravah in o službi na ladji.

Po teh predpisih nam je razložiti trije vrsti pomorskih parniških strojev: 1. katere ladje se smejo prepušči prometu, 2. kakšna mora biti vsposobljenost mornarskih častnikov in mornarskih strojnikov in 3. kako se naj vrši služba na pomorskih trgovskih ladjah. O strojni službi na trgovski ladji govorita v glavnem dve ministrski naredbi in sicer ena z dne 12. julija 1906, drž. zak. št. 160, o strojni službi na pomorskih parniških trgovskih mornaricah, in pa druga z dne 19. avgusta 1912, drž. zak. št. 170, o pripustitvi pomorskih trgovskih ladij za promet, o varnostnih pripravah in o službi na ladji.

Pomorski parniški druge kategorije morajo imeti enega strojnika drugega razreda in ako traja vožnja najbrže več kakor 12 ur nepretrgoma razen tega vodilnega strojnika drugega razreda še enega drugega ali tretjega razreda. Ako taka ladja potuje pri pristane izven mej male obalne plovitve, mora imeti vrhu tega tretjega strojnika. Mala obalna plovitev avstrijskih ladij obsega le Jadransko in Jonsko morje.

Na pomorskih parniških z več kakor 1000 indiciranimi konjskimi silami se imajo postaviti en vodilni strojnik prvega razreda in dva drugega razreda, oziroma na tovornih parniških sme biti tretji mašinist tudi strojnik tretjega razreda.

Le v izjemnih primerih sme pomorsko oblastvo dovoliti izjeme od teh predpisov. Isto oblastvo tudi določa, koliko strojnikov se ima ukrcati za službo na ladjah z dvojnimi vijaki ali s stroji na turbine.

Ladijski strojnik ali mašinist postane, kdor se z uspehom podvrže predpisani izkušnji. Izkušnja se dela pred posebno izpraševalno komisijo, ki jo imenuje c. kr. pomorsko oblastvo v Trstu. Te izkušnje se vr-

še najmanj dvakrat na leto pri pomorskem oblastvu v Trstu. Ako kdo hoče postati ladijski strojnik tretjega razreda, mora svoji lastnoročno pisani prošnji za pripustitev k izkušnji priložiti: 1.) rojstni list, iz katerega mora biti razvidno, da je prosilec najmanj 18 let star; 2.) spričevala o zanesljivosti in treznosti; 3.) učno ali delavsko spričevalo o najmanj dveletni uporabi kot strojni ključavničar v kaki strojni delavnici; 4.) dokaz, da je prosilec po omenjeni dveletni uporabi kot strojni ključavničar v teku 18 mesecev bil zaposlen pri strežbi ladijskih strojev na avstrijskih pomorskih ladjah.

Večje so zahteve za pripustitev k izkušnji za ladijskega strojnika drugega razreda. Zahteva se namreč poleg zanesljivosti, treznosti in starosti 20 let še 1.) predložitev učnega ali delavskega spričevala o treletni uporabi kot strojni ključavničar v kaki tovarni za parne stroje ali pa spričevalo o prestani izkušnji za strojnika tretjega razreda; 2.) dveletno službovanje pri strežbi ladijskih strojev na avstrijskih pomorskih ladjah tekom dobe največ treh let ali pa vkrcanje za strojnika tretjega razreda za dobo dveh let.

Kdor se hoče podvržiti izkušnji za strojnika prvega razreda, mora dokazati, da je bil tri leta vkrcan za strojnika drugega razreda.

Izkušnja je pisnena, praktična in ustna. Le pri izkušnji za strojnika prvega razreda odpaše praktični del. Zahteve so seveda pri strojnikih tretjega razreda najmanjše, pri preizkušnji za strojnika prvega razreda pa že precej izdatne. V prvem dodatku k ministrski naredbi z dne 12. julija 1916, drž. zak. št. 160, se nahaja natančen program za te izkušnje in se da iz tega sklepati, da za izkušnjo za strojnika tretjega in drugega razreda poleg primerne prakse zadostuje n. pr. dovršitev dobre večrazredne ljudske šole in delovodske šole za mehanične tehnične obrte, ali absolviranje meščanske šole ali izjemoma tudi zadostno učenje kot samouk. Izkušnje za strojnika prvega razreda pa obsega mnogo bolj izdatno znanje na polju matematike, mehanike in fizike, kakor n. pr. reševanje jedne prve stopnje, računanje z logaritmi, znanje planimetrije, stereometrije, trigonometrije ploskev, znanje teorije navadnih strojev, znanje navadnih strojnih delov, osnovni pojmi nauka o trdnosti, znanje lastnosti vodenih par in razvijanje toplote z zgorenjem in nadalje temeljito znanje o napravi in sestavi kotlov, kuriv, strojev in pomožnih strojev. Brez višjih strokovnih šol bode pač le težko možno, z uspehom se podvržiti izkušnji za strojnika prvega razreda.

St.

Vesti iz primorskih dežel

Velik dobrotnik beguncev. Posredovalnica za goriške begunce v Ljubljani je 20. t. m. hvaležno prejela od veleč. g. Karola Polliaka, veleindustrijalca itd. v Ljubljani, znatno svoto 1000 K v prilog ubogemu ljudstvu iz solčne Goriške. Tudi veleč. g. Pollak je tako vstopil s svojim darom med vrste blagih src, katerim ostanejo nesrečni pregnanci hvaležni do groba.

Goriški deželni glavar dr. Faidutti se je vrnil na Dunaj. Potoval je dva tedna ter bil v Trstu in v okraju sežanskem in tolminskem, zlasti se je bavil z aprovizacijo.

Odtelek za vojaško in črnovojniško evidenco okrajnega glavarstva goriškega se nahaja odslej na Ambroževem trgu v poslopu c. in kr. okrajnega dopolnilnega poveljstva v Ljubljani.

C. kr. goriška okrožna sodnija, ki je pred kratkim delovala v Ajdovščini, nadaljuje svoje poslovanje od sedaj naprej v Ljubljani v poslopu c. kr. ljubljanske deželne sodnije, II. nadstropje.

Provizorna učiteljica na srednjih šolah sta postala suplenta na c. kr. državni realni v Gorici: Franc Ferjan in Andrej Verbich (sedaj oba pri vojakih).

Občinarji iz Renče se vabijo, da naznanijo svoje sedanje naslove občinski pisarni v Ljubljani, Rimska cesta 18, da jim bo mogoče dostavljati donalajoča pisma, uradne spise itd. Navedejo pa naj tudi hišno številko svojega bivališča v občini Renče.

O goriškem slovenskem slikarju Francu Kavčiču iz osemnajstega stoletja je priobčil v »L. Eco« zanimive podatke cesarski svetnik stotnik Jacob. Kavčič je bil rojen v Gorici 3. decembra 1762. Grof Gvidobald Kobencelj, velik mecen lepih umetnosti, je spoznal dečkov talent za slikarstvo in ga poslal na Dunaj, kjer ga je njegov sin grof Ivan Filip Kobencelj

dobrohotno sprejel in mu priskrbel mesto v galeriji lepih umetnosti v Belvederu, kjer se je učil slikarstva, štiri leta je obiskoval akademijo, potem je šel v Italijo in sicer ga je poslal tja cesar Josip II. na svoje stroške. Po večletnem bivanju v Italiji se je vrnil na Dunaj in postal profesor in svetnik na akademiji. Njegovi sliki so obilo, mnogo so jih pokupili Amerikanci, slike njegove so v dvornem muzeju, v Joanneumu v Gradcu, v galeriji v Pragi, v cerkvah, tudi v kapeli grofa Coroninija v Gorici itd. Umrl je Kavčič meseca novembra 1828.

V ruskem vjetništvu se nahaja glasom seznama izgov št. 442: Anton Črnogoj iz goriške okolice, 5. drag. polka, in sicer je v Voronežu.

Goriška deželna umobolnica Franc Jožei L. sedaj v Kromerizu, išče več strežnikov. Prosilci morajo biti zdravi, krepkejšje postave, ne prestari, od vojaške službe prosti in dobrega obnašanja ter zmogni slovenskega in če le mogoče tudi laškega jezika; dobivajo hrano in stanovanje v zavodu in mesečno plačo 55 kron, katera se po šestih mesecih službe poviša na 60 K. Nadaljna posojila daje Posredovalnica za goriške begunce v Ljubljani.

Iz Ajdovščine poročajo, da so donesli dnevi darovanja 1050 kron, nabralo se je nadalje 504 K članarine za vojni vdovski in sirotinski zaklad.

Javna pomoč v Trstu je v času od 8. do 14. t. m. izdala v denarju in naturalijah vsega skupaj 52.598 kron 99 v, povprečno na dan 7514 K 14 v.

Gledališče v Pulju, 18. se je pela zadnjič opera »Faust«. Sedaj se v kratkem vprižori Donizettijev »Don Pasquale«.

Kdor ima v Pulju golobe, jih mora oddati na ukaz trdnjavskega komisarja do 25. oktobra v mestni tržnici, kjer se bo dobilo za komad 80 vin. Kdor bi imel golobe še po 25. oktobru, bo kaznovan.

Nemščina v Dalmaciji, Dalmatinsko namestništvo je trgovsk. šolama v Splitu in v Dubrovniku ukazalo ustaviti obvezno učenje italijanskega jezika in italijanske korespondence in sicer v pripravljajnem tečaju in v prvem moškem ter ženskem razredu takoj, v drugih razredih pa začetkom prihodnjega šolskega leta. V prihodnje bo italijanski jezik sploh neobvezen predmet in se bo učil le malo ur na teden in le v prvem in v drugem. Nemščina je postala obvezen predmet in se bodo v prvem razredu učili po 6 ur na teden, v drugem razredu pa po 8 ur!

Umrl je v Sarajevu dr. Mladinov, zdravnik v Imotski v Dalmaciji in deželni poslanec.

Obsojena na pet let ječe. Svoj čas smo poročali, kako je Dalmatinka Kate Pažanin hotela zastrupiti in zadaviti 17letno Anko Stržič, ker jej je nagajala, da je njen ljubimec, ki je v vojski, ne mara več, marveč da ima rajši njo. Stvar je prišla pred sodnijo in Kate Pažanin je obsojena na pet let težke ječe.

Na Reki je bilo leta 1851. prebivalstva 12.598, med temi Hrvatov 11.581, Italijanov 691, Madžarov 76. Med Hrvati brezdomno obito Slovencev. In kako je na Reki dandanašnji!

Po 60 vinarjev je prodajala jajca na Reki neka Antonija Jurlešič od Sv. Mateja. Prijeli so jo in kaznovali z globo 20 kron.

Kdo kaj ve? Avgust Colja, k. u. k. Fassungsstelle, Kolusz, Galizien, prosi prijaznega obvestila, kje se nahaja njegova družina in sicer Antonija Katarina Colja št. 12, sestra Albina in svakinja Marija Colja ter Alojzija Zorž iz Škrbine št. 67 pri Komnu. — Jože Mužina, Gradec, Karlauplatz 1. I., išče svojega brata Antona Mužina, trgovca in poselnika iz Rihemberka na Vipavskem. Ošel je 21. preteklega meseca in od tedaj ni več glasu o njem. Kdor bi kaj vedel o njem, naj bo tako priazen ter naj to sporočilo zgoraj navedeni naslov.

Na mesto vena na grob dr. Rudolfa Repčiča v St. Vidu pri Zlatičini so darovale Boročičevemu skladu za vdove in sirote padlih junakov gospe Josipina Rojč, Bršnjakova, Karlingerjeva in poštarica Cilka Eisselt 50 kron.

Ozališanje vojaških grobov na praznik Vseh svetnikov. Prosi se brezplačne prepustitve cipresnih dreves in cvetočih rož s koreninami v ozališanje vojaških grobov na tukajšnjih pokopališčih. Takojšnje dobrohotne prijave se sprejemajo na Dunajski cesti, Bavarski dvor, drugo nadstropje.

Razsvetljavo grobov povodom letošnjega praznika Vseh svetih in dneva vernih duš je c. kr. deželna vlada z ukazom z dne 19. oktobra 1916, št. 32.215, na podlagi § 7 cesarske naredbe z dne 20. aprila 1854, drž. zak. št. 96 z ozirom na potrebo štedenja prepovedala.

Glavni poštni urad v Ljubljani. Na podlagi § 38. 2. b poštnege reda se poveri glavnemu poštnemu uradu v Ljubljani prejetje zakasnelih pošilk. Ta urad bo torej prejemal vknjižene pisemske pošiljke in brzojavne poštna nakaznice (sedanje omejitve ostanejo v veljavi) tudi izven uradnih ur proti plačilu zakasnitvene pristojbine 25 v v gotovini. Natančni podatki o času in načinu predaje takih pošilk so razvidni iz službenega pregleda, ki je nalet pri glavnem poštnem uradu.

Nadbi Evgenije Marekove za nakup mestne stavne parcele št. 99/1 kat. občine Gradišče; o ponudbi Antona Degenhilla glede zamene Kolizelskega poslopja za različne stavne parcele mestne občine; o prošnji Karla Polliaka za spremembo regulativnega in parcelacijskega načrta stavbnih parcel št. 48/1, 48/2, 49 in 30/1 kat. občine Gradišče; o dopisu mestnega magistrata glede preskrbe mesta Ljubljane z ledom tekom preteklega poletja. Na dnevnem redu tajne seje so: Naznanila predsedstva in odobrenje zapisnika zadnje seje. Poročila o prošnjah za izpraznjenega mesta v mestni računski službi; o raznih personalnih zadevah magistratnih uradnikov; o dovolitvi kredita za nadomestitev neke licejske učiteljice; o prošnji za obrtno koncesijo.

Ministrstvo notranjih del. Nekateri listi poročajo, da se nedavno tega na dopust odšli ministri notranjih del Konrad princ Hohenlohe v kratkem povrne na svoje mesto.

Odlikovan vodnik S. P. D. S. srebrnim zaslužnim križcem na traku hrabrostne svetinje je bil odlikovan vodnik S. P. D. Val. Bertoncelj iz Mojstrane, za uspešno reševanje zasutih od plazov, letošnjo pomlad. Imenovani je že devet mesecev prideljen planinski reševalni postaji neke gorske brigade. Odlikovanje starega, vsem planincem dobro znanega vodnika, bo gotovo zanimalo njegove prijatelje.

Odlikovanje. Enoletni prostovoljec četovodja Feliks Kren pri 17. pp. in tačasni obiskovalec akademijskega tečaja na c. in kr. Terezijanski vojaški akademiji v Dunajskem Novem mestu, ki se je v ofenzivi proti Italijanom junaško bojeval, je bil odlikovan z bronasto hrabrostno kolajno in imenovan praporščakom. — Zlati zaslužni križec na traku hrabrostne svetinje je dobil sanitetni praporščak 17. pešpolka Metod Komotar.

Dnevi darovanja v Ljubljani. Na pole, ki so jih raznašali v dneh darovanja srednješkoli dijakov na ljubljanskih hišah, se je nabralo vsega skupaj 8271 kron 81 vin. Največ je nabrala I. državna gimnazija, namreč 2590 K 48 vin., potem c. kr. višja realka, namreč 2485 kron 12 vin., za njo II. državna gimnazija, namreč 1705 kron 01 vin., c. kr. učiteljske 996 K 54 vin. in nemška gimnazija 494 kron 66 vin. Nabrani denar se je odposlal iz lokalnega odbora osrednjemu odboru za »Dneve darovanja« pri c. kr. deželnem predsedstvu v Ljubljani. Podpornikom in nabiralcem izreka najtoplejši zahvalo — lokalni odbor.

Mesto predsednika okrožne sodnije v Mariboru bo v kratkem zasledeno, ker je šel dosednji predsednik L. Perkovič v pokoj.

Oglasil se je iz ruskega vjetništva stud. phil. Ernest Turk, hišni in zemljiški posestnik ter kadet pri 17. pešpolku, oziroma pri domobranskem pešpolku št. 14. Vjet je bil dne 28. julija 1916. Na potovanju v daljno Rusijo se spominja vseh prijateljev in znancev ter jim pošilja prisrčne pozdrave. Imenovani je sin občešpoštovanega, pokojnega Ivana Turka iz Ljubljane.

Na mesto vena na grob dr. Rudolfa Repčiča v St. Vidu pri Zlatičini so darovale Boročičevemu skladu za vdove in sirote padlih junakov gospe Josipina Rojč, Bršnjakova, Karlingerjeva in poštarica Cilka Eisselt 50 kron.

Ozališanje vojaških grobov na praznik Vseh svetnikov. Prosi se brezplačne prepustitve cipresnih dreves in cvetočih rož s koreninami v ozališanje vojaških grobov na tukajšnjih pokopališčih. Takojšnje dobrohotne prijave se sprejemajo na Dunajski cesti, Bavarski dvor, drugo nadstropje.

Razsvetljavo grobov povodom letošnjega praznika Vseh svetih in dneva vernih duš je c. kr. deželna vlada z ukazom z dne 19. oktobra 1916, št. 32.215, na podlagi § 7 cesarske naredbe z dne 20. aprila 1854, drž. zak. št. 96 z ozirom na potrebo štedenja prepovedala.

Glavni poštni urad v Ljubljani. Na podlagi § 38. 2. b poštnege reda se poveri glavnemu poštnemu uradu v Ljubljani prejetje zakasnelih pošilk. Ta urad bo torej prejemal vknjižene pisemske pošiljke in brzojavne poštna nakaznice (sedanje omejitve ostanejo v veljavi) tudi izven uradnih ur proti plačilu zakasnitvene pristojbine 25 v v gotovini. Natančni podatki o času in načinu predaje takih pošilk so razvidni iz službenega pregleda, ki je nalet pri glavnem poštnem uradu.

Tabak. Za prijatelje tabaka so prišli hudi časi. Ne morejo dobiti, kolikor rabijo, a jeze se na — trafike. Opozarjamo torej občinstvo, da se trafikam strogo prepoveduje in to pod obcuto globo dajati več kakor 20 cigaret ali en zavoj tabaka. Zagroženo jim je celo, da izgube trafiko, če se po tej zapovedi ne ravnaajo. Trafike dobivajo dosti manj tabaka, kakor v mirnih časih in so same škodovane. Naj se torej ne jezi občinstvo na trafike.

Za našo Ciril - Metodovo družbo. Med »Darili« izkazuje danes naše upravništvo lepo vsoto, ki so jo poslali naši vrli, in pljučenim zdravišču v Hörgasu se nahajajoči rojaki za Ciril - Metodovo družbo. Svoj dar spremljajo s pismom, v katerem pravijo: »Pozdravljamo tem potom vsa sorodna, mili domovini neomajnovdana srca ter jim kličemo: Podajte nam prijateljske roke ter pokažite sinovi in hčere naše drage rodne grude, da Vam še bijejo za njo požrtvovalna srca ter se odzovite s svojim »Mal položil dar domu na oltar!« S tem se zaeno odkupimo dopisovanju, v kolikor nam je preobteževalno Vivant sequentes!»

Ljudskošolske vesti. Za supletinje so nameščene: Ema Janežič v Babnem polju, Julija Marič v Preloki, Marija Špan v Starem logu, Marija Arrigler v Loškem potopu, Marija Goljevšek na Rakki, Karolina Rostohar v Cerkliah. Za provizorično učiteljico v St. Rupertu je nameščena Helena Komar, provizorična učiteljica Terezija Podboj je prideljena v službovanje na Robu.

Največja slovenska javna knjižnica je brezdomno knjižnica »Gospodarskega in izobraževalnega društva za dvorski okraj«. Knjižnica je izborna založena z najnovejšo leposlovno literaturo in so čitajočemu občinstvu poleg vseh slovenskih del na razpolago tudi najboljše dela svetovne literature v nemških izvirnikih, oziroma prevodih. Knjižnica je štela doslej 6528 izposojevanj določenih knjig in so glede teh knjig na razpolago popolni knjižnični imeniki. Nanovo je pa nabavila letos še 1500 knjig, ki se po večini tudi že izposojajo, tako da šteje sedaj knjižnica nad 8000 knjig. Tudi glede teh knjig se pripravljajo nov katalog, ki izide v dobrem mesecu. — Knjižnica je dostopna vsakomur in posluje vsak torek, sredo, petek in soboto od pol 6. do 8. zvečer, ob nedeljah in praznikih pa od pol 10. do 12. dopoldne v društvenih prostorih Pred igriščem št. 1 (nasproti Marčana na Rimske cesti št. 19).

Javna ljudska knjižnica »Gospodarskega naprednega društva za šentjakovski okraj« je na glasu, da ima tujejezične knjige izredno izbrane in najboljših pisateljev. Non multa, sed multum, je bilo geslo pri nakupovanju teh knjig. Kljub temu obsega knjižnica nad 6000 knjig in prav zadnji čas dokazuje velikiški obisk, da ustreza knjižnica vsem zahtevam, ki jih stavijo čitatelji nanjo. Knjižnica posluje vsak torek, četrtek in soboto od pol 6. do pol 9. zvečer, ob nedeljah in praznikih pa od 10. do 12. dopoldne na Vožarskem potu 2 t. l. koncem Florijanske ulice in začetkom Karlovške ceste, postajališče električne cestne železnice. Na razpolago so popolni imeniki knjig; vstop v knjižnico ima vsakdo.

Prodaja žrebet potom c. in kr. etapnega trenjskega poveljstva 7/13 se vrši v parku Tivoli dne 23. oktobra 1916, ne pa, kakor se je pomotoma naznanilo na dan 22. oktobra t. l.

Požar. V Srednjih Gamelnjah je nastal požar v pekarni Mali & Ko., ki ne deluje več od početka vojne. Škode je okoli 150.000 K.

Razne nezgode. V Hlevnem vrhu pri Zireh je 15letna dekla Frančiška Novak vdevala snope v mlatilni stroj; po nesreči jej je bila pri tem delu strta desna roka. — Kobalov pastir Alojzij Markič na Lomu pri Tolminu je našel neko vojaško patrolo. Na paši se je z njo igral, drezal vanjo z neko trdo rečjo, nakar se je razprožila in mu poškodovala štiri prste leve in dva prsta desne roke. — Na Selu pri Grosupljem je petletnemu posestniku gosposu sinu Antonu Rebolju med tem, ko je z eno roko gonil kolo slamoreznice, desno roko pa vtaknil pri vrtenju med kolesje, strlo dva prsta.

Podstrešje ni prostor za shrambo pepela. Dne 17. t. m. okoli pol 11. ure dopoldne je nastal v podstrešju hiše Jožefa Šetine v Zbilah, občina Medvode, požar, kateri je vnapretil strop, 7 meterskih stotov slame in žito, tako da znaša skupno škoda 6000 kron. Dan poprej je domača gospodinja pekla kruh. Domača 15 let stara dekla je nesla pepel, ne da bi bila pri sebi o tem prepričala. Tedaj se kaj živega vmes, shranit v neki zaboj, ki je stal v podstrešju. Lesen

zaboj je začel tleti, končno se je razširil ogenj na druge predmete ter povzročil požar.

Umrli je v Celju vpokojeni nadučitelj gosp. Anton Lajnšic, ki je služboval dolga leta pri Sv. Martinu v Rožni dolini.

Umorjen sodni sluga. V Fürstenfeldu na Štajerskem so našli v sodni drvarnici ubitega sodnega slugo Nikolaja Pichlerja. Udarjen je bil s sekuro. Ker sta ravno te dni pobegnili iz zapora potepuha 19letni Franc Benigal in Ferdinand Obina, se je domnevalo, da sta ta dva sodnega sluga umorila, a izkazalo se je pozneje, da je Benigal tudi svojega tovariša umoril in potem pobegnil čez ogrsko mejo.

Iz Celovca. Padel je na primorski fronti poročnik Ivo Valtreč, bivši učitelj na Jezerskem. Pokojni je dovršil učiteljsko v Celovcu leta 1912. ter je bil energičen in zaveden fant. — Umrli je na zavrtni bolezn, ki si jo je nakopal na bojišču praporščak Alojzij Hanin, bivši učitelj v Kotljah. Pokopan je v Perginah na Tirolskem.

»Sodni dan« v Ljubljani. Z največjim priznanjem je bilo včeraj sprejeto v Kino Idealu umetniško delo »Sodni dan« z Olofom Försomom v glavni vlogi. Gradljiva drama s svojo čudovito opremo, padanjem meteorjev, požari celih mest, uničenjem velikih pokrajin in nastopi nedoglednih ljudskih množic pomeni višek kinematografske umetnosti. Zanimiv je tudi vojni film: »Vroč bojni dan pri 2. polku tirolskih cesarskih lovcev.« Spored se predvaja še danes do torka 24. t. m. Od 26. do 27. oktobra zopet prvotno nordijski film »Princeznja Herzeleim« ali »Ave Maria«, pesem usode v štirih dejanjih s proslulo pesalko Rito Sacchetto v glavni vlogi. Kino Ideal.

Dotičnik, ki je zamenjal v petek v tobačni zalogi veliko kosaro, v kateri sta bili tudi dve vreči, naj jo prinese nazaj v trafiklo na Bleiweisovi cesti št. 14, ako ne, se bo razglasilo njegovo ime.

Zrebanje razredne loterije (5. razred, 10. dan). Po 5000 K dobe: 26.397, 44.777. Po 2000 K: 1219, 1580, 11.350, 20.171, 28.419, 29.270, 51.213, 57.682, 63.194, 63.610, 64.433, 78.635, 80.895, 90.745, 94.951, 97.013, 111.574. Po 1000 K dobe: 7272, 9160, 11.142, 15.378, 20.906, 21.392, 22.027, 31.882, 33.332, 34.817, 35.032, 44.621, 45.529, 46.930, 51.316, 52.653, 53.664, 56.006, 57.165, 57.698, 57.701, 60.002, 60.303, 60.351, 61.240, 67.034, 71.084, 73.214, 74.423, 77.367, 77.505, 79.988, 86.131, 87.873, 87.942, 90.315, 91.688, 96.390, 99.729, 102.184, 107.240, 107.932, 112.454, 112.732, 113.656, 114.719.

Operna pevka, profesorica Jar-mila Lily Gerbičeva pričinja zopet s privatnim poukom v solopetju, klavirju in deklamaciji dne 15. oktobra. Tozadavna pojasnila vsaki dan od 11. do 12. dopoldne in od 3. do 4. popoldne, Čevljarska ulica št. 1, nadstropje drugo.

Aprovizacija.

+ Prodaja moke strankam. Ker se bo trgovcem nakazala moka za cele močne izkaznice, kar povzroči večjo zamudo pri oddaji in sprejemanju moke, se prične s prodajo moke strankam šele v torek, to je dne 24. oktobra. Vsaka stranka dobi od tor-ka do nedelje na vsako močno izkaznico 1 kilogram bele moke št. 0, in sicer kilogram po 1 K 18 vin. Odrezati se smejo izključno le desni odrezki. To velja za vseh 10 krušnih okrajev. Stranke pa se vnovič opozarjajo, naj ne režejo same močne izkaznice.

+ Razdeljevanje krompirja za osmi in deveti krušni okraj. Osmi okraj pride na vrsto v ponedeljek, dne 23. oktobra dopoldne in sicer od 8. do 9. številke 1 do 200;

od 9. do 10. št. 201 do 400; od 10. do 11. številke od 401 naprej. — De-veti okraj pride na vrsto v ponedeljek popoldne in sicer od 2. do 3. številke 1 do 200; od 3. do 4. št. 201 do 400 in od 4. do 5. št. 401 do 600. — V VIII. in IX. okraju se bo krompir oddajal samo tistim stran-kam, ki ga niso doma pridelale. — Krompir se bo oddajal iz Mühleisno-vega skladišča na Dunajski cesti 36.

+ Zamudniki pri oddaji krom-pirja. Prihodnji torek dopoldne od 8. do 11. se bo oddajal krompir zamud-nikom iz I. do IV. okraja. — V torek popoldne od 2. do 5. pa zamudnikom iz V. do X. krušnega okraja. Pozneje se bo zopet krompir oddajal po okrajih.

+ Prodaja pšenicega zdroba in žitne kave za otroke do 4. leta se zo-pet začne v mestni vojni prodajalni, Gosposka ulica 7, dne 25. oktobra. Oddajalo se bo blago na bele izkaz-nice in po tistem redu kakor zadnjič.

+ Primešovanje surogatov pri izdelovanju kruha. Deželna vlada raz-glaša sledeče: 1. Pšenična krušna, pšenična enotna in ržena moka se smejo pri izdelovanju kruha porabljati samo v množini, ki ne presega 60% cele teže podelane množine moke; ostanek, t. j. 40%, cele teže naj sestoji iz nadomestnih snovi. Kot nadomestne snovi se smejo porabljati le krompir-jeva moka, krompirjeva kaša, kuruzna moka ali ječmenova moka. Ta dolo-čila veljajo tako za obrtniško izdelo-vanje kruha, kakor tudi za izdelovan-je kruha v zasebnih gospodarstvih. 2. Prodajalci kruha so dolžni, v svoji prodajalni na lahko vidnem kraju z razločno čitljivo pisavo poudariti množino in vrsto nadomestnih snovi, ki so se porabile za izdelavo kruha. 3. Izjeme od določil § 1 dovolijo deželna vlada v posebnem ozira vrednih pri-merih, pred vsem ondi, kjer ne bi bilo mogoče dobiti potrebnih nadomestnih snovi. 4. Prestopke tega ukaza kaznu-jejo politična okrajna oblastva, z de-narjem do 2000 kron ali z zaporom do 3 mesecev, v obtežljivih okoliščinah z denarjem do 5000 kron ali z zaporom do 6 mesecev. Ta ukaz dobi moč dne 23. oktobra 1916.

+ Vrvanava oddaje kruha v gostilniških in krčmarnskih obratih. V gostilniških in krčmarnskih obratih (jedilnicah, kavarnah) in sicer tako v obratnih prostorih, kakor tudi čez cesto, je prepovedano oddajati kruh. Ta pre-poved ne zadeva oddaje kruha potni-kom in železniškim uslužbencem v kolodvorskih gostilnicah. Ta ukaz do-bi moč že jutri.

Razne stvari.

* Zvonovi v Pragi. V stolopci Pragi so za vojne namene vzeli iz cerkva 152 zvonov, ki tehtajo skupaj 76.000 kilogramov.

* Zaradi pomanjkanja papirja je prenehal izhajati veliki in ugledni poljski dnevnik »Dziennik Polski« v Lvovu.

* Eksplozija v Švici. V okolici Luzerna v Švici je zletelo včeraj popoldne v zrak skladišče razstreliv. Pet v bližini se nahajajočih delavcev je bilo ubitih.

* Avstro - ogrska banka je na obnem zboru dne 11. t. m. sklenila, zvišati svoj delniški kapital. Zdaj znaša delniška glavica 100.000.080 kron. Izdanih bo 125.000 novih del-nic po 240 K, tako da bo delniška glavica znašala 130.000.080 kron.

* Ljubezenska žaloigra. V ne-kem dunajskem hotelu so našli 27let-no delavko Vilmo Skubek mrtvo, po-leg nje pa je ležal 20letni delavec Avgust Svirak smrtno nevarno ran-jen. Svirak je ustrelil svojo ljubico in potem samega sebe. Vzrok je, ker se zaradi bede nista mogla poročiti.

* Prepovedana knjiga. Anglež Seton Watson (Scotus Viator) je spi-sal znano knjigo o Jugoslovanih, ki je izšla leta 1913. v Berlinu tudi v nemškem prevodu. Hrvatska dežel-na vlada je zdaj ukazala, da je od-straniti to knjigo iz vseh šolskih knjižnic in zavodov na Hrvatskem.

* 70 let v eni službi. Na gradu barona Ulricha poleg Magdeburga na Nemškem je umrla zdaj v visoki sta-rosti žena, ki je v družini Ulrich slu-žila celih 70 let nepretrgoma kot ku-harica. Odlikovana je bila z zlatim zaslužnim križcem in z drugimi sve-tinjami.

* Potopljeni parnik. Iz Londona poročajo 19. oktobra. Reuter: An-gleški parnik »Alauna« se je potopil. »Alauna« je parnik Cunardove pro-ge z 8000 tonami neto (13.405 regi-strskimi tonami). Kapitan in 163 mož posadke je bilo rešenih, enako tudi 180 potnikov, med njimi več žen in otrok.

* Bančni škandal na Ruskem. Nemški listi trde, da so v Petro-gradu razkrili velik bančni škandal. Glava je znani židovski vebankir Rubinstein. V Petrogradu pričaku-jejo, da bo Rubinstein obsojen na ječo, čečim so njegovi prijatelji na delu, da bi dosegli administrativno obsodbo.

* Nove orjaške havbice. V Ze-dinjenih državah se bavijo artiljeris-tični strokovnjaki s konstrukcijo poljskih havbic še večjega kalibra, kakor so nemški 42 centimetrski topovi. Te nove havbice naj bi nesle 12 do 15 milj daleč ter bi bile krogle nabite s silno eksplozivnimi snovmi. Vsaka krogla naj bi tehtala več kakor eno tono, Topove nameravajo uporabljati za obrambo obali in naj bi jih bilo lahko spraviti iz kraja v kraj.

* Krepke besede o cenzuri. V neki brzoglavki korespondenčnega urada je čitati: »Temps« je zadnje dni izpostavil zasmehu sveta nasil-nosti, ki jih dela cenzura francoske-mu časopisu ... Slučaj kaže novič, da se francoski mogočniki boje res-nice; francosko prebivalstvo je ne sme izvedeti. Republika Francija mora biti pod jerobstvom in si ne sme narediti samostojne sodbe.

* Židovski žargon na Poljskem. Počasi, a dosledno poskušajo Židje na Poljskem pridobiti svojemu žar-gonu javno veljavo. Ta žargon je mešanica nemških in hebrejskih ter nekaterih slovanskih besed. Sicer se odloži Židje, kakor dr. Nussbaum, temu ustavljajo, a brez uspeha. Zdaj so Židje zaprosili dovoljenja, da sme-jo v Pločku ustanoviti osemrazred-no realko, v kateri bi bil poduk de-loma v poljskem jeziku, deloma v židovskem žargonu.

* Il est cocu le chef de gare ... Ze pred vojno so v Parizu radi pre-pevali ljubko in veselo pesemco »Il est cocu le chef de gare ...« (Posta-jenačelnik ima rožičke), a izven Pa-riza ni bila dosti znana. Vojna je po-kljala tudi na tisoče in tisoče Pa-rižanov v strelske larde in tako je po-stala prešena pesem o postajenačel-niku, ki ga žena goljufa, obče znana. Postajenačelnikom je pa to postalo jako neprijetno. Čim so se vojaški vlaki ustavili na kak postaji in so vojaški zagledali postajenačelnika, pa so začeli razposajeno prepevati »Il est cocu le chef de gare ...« To se je tako vdomečilo da na nobenem kolodvoru že ni bilo drugega šlišati, kakor posem o postajenačelniku, ki ga žena goljufa. Peši so jo vojači, pe-li so jo civilisti, pele so jo časih celo žene. Postajenačelniki so protestirali in se hudovali, a nič ni pomagalo. Končno so se obrnili do armadnega

poveljstva in to je vojakom sploh prepovedalo prepevati to pesem.

* Orožarna v Steyru ima vsled vojne silno mnogo naročil in temu primerni so tudi njeni dobički. V mir-nih časih ji je šla časih že trda, po-tem je dosegla kvečjemu dva milio-na dobička. Za lansko leto pa je po odbitju vseh stroškov. vseh davkov, vseh prispevkov za bolniško zava-rovanje in zavarovanje zoper ne-zgode izkazala 17.381.082 kron či-stega dobička, to je 15 odstotkov delniškega kapitala. Pri tem je vpo-števati, da je od sedanjega delniške-ga kapitala, ki znaša 105 milijona kron, eno petino delnic dala svojim delničarjem zastoj, da dobe torej delničarji od starega kapitala 8-4 mi-lijona, pravzaprav 200 odstotne obresti! Pa to še ni čisti dobiček te orožarne. Postavila je že letos v ra-čun višje davke, ki jih bo morala plačati prihodnje leto, potem davek od vojnih dobičkov in napravila še takozvane »tihe rezerve«. Kupila je tudi delnice patronske tovarne Sel-lier in jih v računu ni izkazala in nakupila vsakovrstna draga stavbi-šča. Te transakcije imajo ravno ta-ko namen onemogočiti, da bi mogla finančna oblast dognati ves čisti do-biček, ki ga je družba naredila, ka-kor imajo privatni vojni špekulantje namen, skriti svoje profite z naku-povanjem briljantov, umetnin, hiš itd.

* Rodovina Grey. Sedanji an-gleški minister zunanjih del, lord Edward Grey, ki je gotovo ena naj-važnejših osebnosti našega stoletja in čigar beseda je bila odločilna, da je Anglija posegla v sedanjo svetov-no vojno, je potomec že v 14. stoletju v grofiji Northumberland naseljene družine. Že njegovi predniki so iz-datno pomagali, da je postala Angle-ška svetovna država. Njegov stari oče, Sir Georges Grey, je bil mini-ster in je provzročil, da si je Anglija pridobila velike kolonije, ki so neiz-črpen vir bogastva. Sir Georges Grey se je do najvišje starosti živo zanimal za povečanje moči in ve-ljave Anglije in je svojega vnuka, sedanjega ministra lorda Edwarda Greya vpeljal v zgodovino Angleške in vse tajnosti velike politike. Dva prastrica sedanjega ministra Greya sta sodelovala v dolgih bojih, v ka-terih si je Angleška pridobila teri-torijalno podlago svojega svetovne-ga gospodstva. Eden teh prastricev je bil general in se je sredi 18. sto-letja boril proti Franciji, 30 let po-zeje pa proti vstaji v Ameriki ter je pridobil Angleški antilske otoke. Njegov sin je bil lord admiralitete in potem minister zunanjih del ter je silno mnogo pomagal, da se je An-gleška ubranila Napoleona I. in ga strmoglavila. Ko si je bila Angleška v tistih bojih zagotovila prvenstvo na morju, se je Grey posvetil angle-ški notranji politiki in izvojeval s stranko wightov prvo demokratično volilno reformo leta 1832. Tako je bila ustvarjena demokratična podla-ga svetovni politiki Anglije. Iz take družine in iz take šole je izšel seda-nji angleški minister lord Edward Grey in lahko je umeti, kako rad bi dosegel v sedanji vojni svoje cilje, saj bi ga to postavilo še nad vse nje-gove prednike.

* Milijonski slepar Rochette. V Royenu so aretovali že več let skrb-no zasledovanega milijonskega sleparja Rochetta, ki ga je bilo sodi-šče v Parizu leta 1912. in contuma-ciam obsodilo na več let ječe. Ro-chette je začel svojo karijero kot na-takar v svojem rodnem kraju Melu-nu. Nepričakovano je podedoval ne-kaj denarja in popustil natakstarvo ter postal v Parizu bankir. Sleparil je v velikem slogu. Ustanavljal je vsakovrstna delniška podjetja, ki se-veda niso imela prav nobene podla-ga in je znal s čudovito spretno re-klamo in izvežbanimi agenti ravno male ljudi vjeti, da so kupili te del-nice. Znani politik Clémenceau je provzročil, da je vlada odredila are-tiranje Rochetta. Sicer je imel Ro-

chette v ministrstvu tako dobrega prijatelja, da ga je o odrejeni areta-ciji naglo obvestil, a Rochette je do-bil to obvestilo nekaj trenutkov pre-pozno. Ko so ga aretovali, je imel v službi 400 bančnih uradnikov in se je dognalo, da je spravil za 150 milijonov frankov ničvrednih papir-jev med ljudi. Nastal je velikanski škandal in 13. decembra 1912. je bil Rochette obsojen. Položil je kav-cijo 200.000 frankov, da so ga do re-šitve vzklica pustili na svobodo, a rešitve ni počakal, nego pobegnil v Meksiko. Na zahtevanje francoske vlade je meksikanski prezident ob-ljubil, da pusti Rochetta aretirati in ga pošlje na Francosko, a Rochettu se je posrečilo pobegniti in postal je — vojni liferant meksikanskih revo-lucionarjev. Zaeno je poskrbel, da se je raznesla vest, da je umrl. Kot vol-ni liferant je zaslužil lepo premože-nje, a ko jo je hotel odkuriti, so ga nameravali revolucionarji prijeti, češ, da jih je goljufal. A zopet se je Rochettu posrečilo, da je oblečen za žensko, ušel in zbežal v Južno Ame-riko. Od tam se je vrnil v Evropo in se naseil v Londonu, od koder je prihajal večkrat skrivaj na Franco-sko; zdaj ga je končno dosegla roka pravice.

Pri bolečinah v hrbtu in križu, nagnenju k želodčnemu in trebuš-ne-mu krču povzroči vporaba naravne »Franc Jožefove grenčice« neovira-no in redno telesno izpraznenje, za-dostno prebavo, iztrebljenje vetrov in odpravo bolezenskega stanja. Pro-fesor baron Rokitsansky na medicini-čni kliniki univerze v Inomostu je po izkušnjah prišel do zaključka, da Franc Jožefova grenčica hitro in si-gurno učinkuje, ne da bi provzročila kake težave.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo vjudno vabilo na novo naročbo, stare p. n. naročnike pa, katerim je potekla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času ponovno, da pošiljanje na pošto in da dobe vse številke.

„SLOVENSKI NAROD“

velja v Ljubljani na dom dostavljeno

Vse leto ... K 24.— | Četrta leta ... K 96.—
Pol leta ... K 12.— | En mesec ... K 2.—
V upravnistvu prejemano na mesec K 1-90.
S pošiljanjem po pošti v Avstriji velja:

Vse leto ... K 25.— | Četrta leta ... K 98.—
Pol leta ... K 13.— | En mesec ... K 2-60

Za Nemčijo vse leto 30 K. Za Ameriko in drugo dežele vse leto 35 K.

Naroča se lahko z vsakim dnem, a hvala se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne oziramo na dotično naročilo.

Pri reklamacijah naj se navede vedno dan za-dnjega plačila naročnine.

List se ustavlja 10. dan po poteku naročnine brez ozira vsakemu, kder je ne vpolni o pravem času.

Upravnistvo „Slovenskega Naroda“.

LJUBLJANSKI ZVON

Mesečnik za književnost in prosveto.

Letnik XXXV. (1915).

LJUBLJANSKI ZVON“ izhaja v svetlobi po odločbi na mesec ter stane na leto 6 K 20 h, pol leta 3 K 60 h. Četrta leta 2 K 30 h, za vse naslednja letila po 11 K 20 h na leto.

Posamezni zvezki se dobivajo po 80 h.

„Narodna tiskarna“ v Ljubljani.

JADRANSKA BANKA

Delniška glavica: K 8.000.000.—.

PODRUŽNICA LJUBLJANA.

Rezerve: okrog K 1.000.000.—.

SPREJEMA: Vloge na knjižice in jih obrestuje po čistih 4 1/2 %.

Vloge na takoj in žiro račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Dviga se lahko vsak dan brez ozira na mora-torij. Rentni davek plača banka iz svojega.

KUPEJE IN PRODAJA: Devize, valute, vrednostne papirje itd. in srečke c. kr. razredne loterije.

Centrala:

Trst.

Podružnice:

Dubrovnik

Budapest

Kotor

Metković

Opuzja

Spiljet

Šibenik

Zadar

IZKUPUJE: Menice, devize, vrednostne papirje itd.

ODAJA: Čeke, nakaznice in akreditivne na vsa tu- in inozemska mesta.

DAJE PREDUJME: na blago, ležeče v javnih skladiščih.

PREVEZNA: Borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.

Brzobjavni naslov: JADRANSKA.

Darila.

Upravištvu naših listov so poslali:

Za „Ciril-Metodovo družbo“ Ivan Kristan, kadet aspirant iz bojišča 37 K. Hinko Šiško, zdravilišče Horgas pri Gratweinu 24 K 40 v. (darovali: V. Crobath 5 K, O. Petrinovič 4 K, A. Houška 4 K, J. Campa 3 K, M. Stuhec 3 K, H. Šiško 3 K, J. Gregorovič 2 K in Tuta 40 v.), „Ob slovesu dobrega človeka v Judenburgu“ nabrano 15 K in J. in M. K. ob petnajstletnici svoje poroke, katero praznujeta v prganstvu ob ječmenovem kruhu, nezabljivi juhi in deteljni prikuhi 15 K. Skupaj 91 K 40 v.

Za „Borovičev sklad za vdove in sirote padlih junakov“: Gospe Rojč, Beršnjak, Kalinger in gospa poštarica Cilka Eiselet, mesto venca na krsto dr. Repiča v St. Vidu pri Zatični 50 kron.

Srčna hvala!

— Zbirka za enoročno Karolino Šušteršič, mater šestih otrok. Za to zbirko je prejel profesor dr. pl. Valenta sledeča darila: Viktor Schiffer 20 K; dr. Alfred pl. Valenta 50 K; dr. M. Rus 10 K; Neimenovan 10 K; prof. Lederhas 3 K; dvorni svetnik Trenz 4 K; dr. K. pl. Schöpl 4 K; polkovnik pl. Hollegha 4 K; podpolkovnik Truhelut 4 kron; Peter Schleimer 4 K; šolski svetnik Vesel 2 K; gospa majorka Udi 4 K; gg.: dvorni svetnik pl. Rilling 4 K; major Črtnjak 2 K; podpolkovnik Jung 2 K; mladni svetnik Kordin 4 K; gospa Josipina Kozak 10 K; gg.: Franc Zajc 2 K; Josip Toni 2 K; Franc Lavtežar 2 K; Anton Prusnik 2 K; Ivan Zajc 1 K; dvorni svetnik pl. Račič 10 K; neka perica 1 K; Drganec 40 vin.; gđc. Schiffer 1 K; gg. Volman 2 K; Josip Schantel 2 K; hranilnični uradnik Röger 1 K; Mici in Stefi 2 K; g. podpolkovnik Schwarz 10 K; gospa Mici Krisper 10 K; gospa Janesch 6 kron; gg.: tovarnar V. Tönnies 20 K; tovarnar Gassner 30 K; svetnik drž. železnice pl. Ritter 2 K; prof. Lob 2 kroni; praporščak Senft 2 K; poročnik Knistek 2 K; Oskar Schiller 4 K; I. Košenina 2 K; Josip Avrič 2 K; dr. Ferdinand Eger 20 K; Alojzij Javornik 2 K; Karel Černe 2 K; Anton Beželj 2 K; trgovec M. Arko 5 K; c. in kr. višji pomorski komisar Kukman 2 K; magistratni svetnik Koch 2 K; dr. Karel pl. Hollegha 4 K; dr. Hans pl. Hollegha 2 K; rudniški ravnatelj Schiller 2 K; rudniški ravnatelj Kinocentral 50 K; gospa Paulin 5 K; g. bančni ravnatelj Gregorič 6 K; gđc. učiteljica Marija Šerc 6 K; gđc. učiteljica Ana Mach 2 K; gg. Franc Sever 2 K; Leop. Segar 2 K; Franc Berber 2 K; I. C. Hamann sen. 10 K; trgovec Maire 10 K; Neimenovan 20 kron; profesor Jarc 10 K; kamnoseški mojster F. Toman 10 K; Matija Krušič 2 K; Andrej Paternost 2 K; Josip Ferlič 2 K; Franc Svetec 2 K; Julij Podobnik 2 K; trgovec Adolf Lorant 20 K; nadučitelj v St. Vidu nad Ljubljano I. Bajec 10 K; gđc. Neža Čarman (vojna kuhinja) 10 K; gg. Peter Kozina & Ko. 20 K; dvorni založnik F. Kollmann 50 K; gospa M. Müller, Domžale, 10 K; gospa Marija

Gospodarič 3 K; gg. Norman Scaria 5 K; I. Tomazič, Smetanje - Sap. 3 K; M. Leben, St. Jurij pri Kranju 7 K; želez. uradnik Rancinger 2 K; gospe: Iva Logar, Kranj, 10 K; Jelica Korončan 10 K; Josipina Čuden 10 K; sestra Evfemija (zbirka gimnastike oddelka) 34 K; gg.: trgovec A. Sušnik 20 K; bančni nadravnatelj Krolta 10 K; dr. Pavel Skaberne 5 kron; gospa Ana Pirnat, profesorjeva soproga v Kranju, perilo za otroke; gg. Henrik Sobniger v Litiji 5 K; trgovec Leopold Bürger 20 K; Feliks Toman 2 K; trgovec Viktor Rant 6 kron; stavbenik Smielowsky 4 K; trgovec Ernest Stöckl 4 K; uradnik Karel Tschuch 2 K; Peter Krusch 6 kron; Teodor Korn 3 K; gospa Marija Vašič 50 vin.; N. N. 10 K; štirikrat N. N. 8 K; gg.: Albin Smerkolj 5 K; Dragotin Gaspari 2 K; nadučit. Gale 60 vin.; kavarnar Toneje 10 K; poštini oficijal Josip Zentrich 6 kron; Franc Lovše 2 K; Matija Lužar 2 K; Anton Zajc v Bistrici 5 K; gospa Marija Mohorč, Trst, 4 K; gospa Kati Fialo, Idrija, 20 K; gospa Ana Dornič, Lincevo, 15 K; gg.: Tavčar, Selce, 5 K; Peče in Kopač, Selce, 10 kron; Neimenovan 6 K; gospa Zofija Pirč, Idrija, 10 K; gg.: tovarnar Jean B. Pollak 20 K; Anton Kadiuc 2 K; Avgust Jenko 20 K; c. kr. korporal Renner 2 K; gospa Helena Lehke 2 kroni; Neimenovan 30 K; Neimenovan 10 K; Neimenovan 9 K; nadoskrbnik Nebenführer 4 K; R. & E. Lang 10 K; Neimenovan 4 K; župan dr. Ivan Tavčar 50 K; Haherle 1 K; M. Omahen, Višnja gora, 10 K; gospa babica Zazula v Krškem 10 K; gospa Berta dr. Gregorič v Ilir. Bistrici 10 kron; I. K. v Sv. Križu 10 K; četovodja E. F. Vodopivec 4 K; župnik T. Krek v Vranji peči 5 K; gospa F. Grajzar v Vodich 6 K; Neimenovan 10 K; gg.: Adolf Perles 10 K; Julij Elbert 10 K; Leon Haman 10 K; Ivan Malij 2 K; nadporočnik Franc Terdina 10 K; bančni ravnatelj Wilke 10 kron; gospa Valerija Haarmann 10 kron; gg.: Aleksander Gruber 5 K; Tomaž Bizilj 2 K; Josip Perdan 10 kron; Milan Rosner 10 K; »Schlaraffia Aemona« 51 kron; g. in gospa Josip Zidar, namesto venca za ravnatelj Ljudvika Morota 50 K; gg.: tovarnar Emil Tönnies 10 K; Josip Schneider 10 K; Jean Schrey 10 K; gospa Frida Galle 10 K; gospa Lilly Galle 10 K; gosp. Adolf Hauptmann 4 K; Neimenovan 6 K; Pavel Pollak 20 K; gospe: Grafenauer 2 K; Ivana Nagode 13 K; Antonija Mejec 40 K; Neimenovana 10 K; Neimenovan 20 kron; gosp. Ivan Pajser v Dobrunjah 2 K in gospa M. Hafner v Škofji Loki 5 K.

Spominjajte se ob godovih in rojstvenih dneh vojnih potreb!

Železničarji južno železnice naznanjamo s tem žalostno vest, da je njih ljubljenski kolega gospod

Engelbert Malič

saviratelj

vsled nesrečnega slučaja, dne 19. t. m. v Zalogu v službi smrtno ponesrečil. Pogreb se je vršil danes ob 4. uri popoldne iz mrtvašnice v D. M. v Polju. Bodi mu ohranjen prijazen spomin!

Ljubljana, 21. oktobra 1916.

3427 **Žalujoči kolegi.**

Umrli so v Ljubljani:

Dne 19. oktobra: Giuseppe Antichio, laški pelec, vojni vjetnik, v rezervni honvedski bolnici na Poljanski cesti. — Demeter Prelipčan, pelec, v rezervni vojaški bolnici na obitni šoli. — Leopold Legat, knjigovodja in posestnik, 42 let, Marije Tezije cesta 16.

Dne 21. oktobra: Ivana Smrekar, kurjačeva hči, 3 mesece in pol, Kamniška ulica 163.

V deželni bolnišnici:

Dne 17. oktobra: Josip Filipič, begunec, 46 let.

Današnji list obsega 12 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: **Valentin Kopitar.**

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

3428

U 74/16 9

V imen Nj. Velikostva cesarja!

C. kr. okr. sodnija v Vipavi je o obtožbi upravitelja drž. pravdnštva zoper Marijo in Jožeta Kalina zavoljo prest. po § 14 ces. naredb. z dne 7/8. 1915, št. 228 drž. zak. v navzočnosti upravitelja drž. pravdnštva nam. Alojzija Crnigoja in prostegaobtoženca Jožeta Kalina, obenem pooblaščenca obtoženke Marije Kalin po danes dognan. glavni razpravi, na predlog javnega obtožitelja, da naj se uporabi zakon, razsodila tako:

- 1.) Marija Kalin, 56 let stara, omožena, posestnica v Trševju št. 3
- 2.) Jože Kalin, p. d. Tomaž, 48 let star, oženjen, posestnice mož v Trševju št. 3,

sta kriva,

da sta dne 8. aprila 1916 v Trševju prodala 11 ne čisto 8 tednov starih

pujskov po 95 K komad — tedaj zahtevala, izrabljaje izredne razmere, povzročene z vojnim stanjem, za neobhodno potrebne reči očitno čezmerne cene — in s tem zakrivila prestopok draženja po § 14 ces. nar. z dne 7/8. 1915, št. 228 drž. zak. ter se obsojata po imenovani točki z uporabo § 260 b k. z. vsaki na

deset (10) dni zapora,

poostregega z 1 trdim ležiščem, poleg tega vsak na

300 kron denarne kazni,

ki bi se, če bi se ne izterjala, spremenila na 30 dni zapora in po § 389 k. p. r. v nerazdelno povračilo stroškov kazenskega postopanja.

C. kr. okrajna sodnija v Vipavi odd. II. dne 19. oktobra 1916.

Dr. Cvetko I. r.

Zima se oglašča!

Dovoljujemo si slavno občinstvo opozoriti na:

Specijalni oddelek za pletenine, trikotažo in perilo:

Za dame!

Za gospode!

Za dečke in deklice!

Vrhnje pletene jopice in dušogrelci z rokavi kakor tudi brez rokavov.

Športne čepice iz volne in svile.

Spodnja krila, pletena iz volne, crepe de sante, svile, listra, klota, batista itd.

Kombinaže, srajce, jopice in drugo perilo, pleteno iz volne, bombaža in šifona.

Predpasniki pisani, beli in črni v vseh modernih krojih.

Stožniki v različnih kakovostih od najcenejših do najboljših.

Nogavice črne in v modnih barvah, volnene, svilene, flor itd.

Gamaše iz sukna, pletene in triko.

Rokavice glacié, pletene in triko.

Žepni robci iz platna, šifona in batista.

Srajce likane iz šifona in cefirja v najboljših kakovostih.

Srajce za šport v vseh modernih oblikah, iz cefirja in mako.

Nočne srajce v različnih oblikah.

Normalno perilo kakor: srajce, jopice, hlače iz volne in bombaža.

Tetra perilo, zdravniško priporočeno.

Nogavice volnene, mako in bombažaste v različnih modnih barvah.

Ovratniki in manšete, najboljši izdelki.

Kravate, naramnice itd. v veliki izbiri.

Rokavice glacié, platene in triko.

Žepni robci v vseh kakovostih.

Dokolenice, gamaše, rokavice in drugo v to stroko spadajoče potrebščine za zimski šport in turiste.

Največja in najpopolnejša izbira v tej stroki.

Posebno priporočamo različno **vojaško perilo** iz čiste volne in velblodje dlake, dalje **galete** ameriškega in švedskega proizvoda v vseh velikostih, veliko zalogo **deležnih plaščev** od najcenejših do najfinjših, in **najmodernejšo blazo** iz svile, baržuna in volne.

Ljubljana

A. & E. SKABERNE

Ljubljana

Mestni trg 10

specijalna trgovina za pletenine, trikotažo in perilo

Mestni trg 10

Na debelo in drobno!

Na debelo in drobno!

Deželno KINO CENTRAL gledišče

V soboto 21. oktobra ob pol 6., 7. in pol 9. uri zvečer. — V nedeljo 22. oktobra ob 3., pol 5., 6., pol 8. in 9. uri zvečer. V ponedeljek 23. oktobra ob pol 6., 7., in pol 9. uri zvečer

Najboljši, najnovejši sijajni film s Henny Porten:

Solnčnik z labodom.

Hi za mladino.

Čudovito lepa, najboljša veseloigra kar se jih je kdaj predstavljala v Ljubljani.

Hi za mladino.

Sestavil Walter Schnitthäussler. — Režija: Karol Fröhlich.

Najnovejši, najaktualnejši in senzacijonelni vojni film z italijanske bojne orte:

Vroč bojni dan pri 2. polku tirolskih ces. lovcev.

V soboto 21. oktobra ob 4. uri popold. V nedeljo 22. oktobra ob pol 11. uri popoldne in ob 2. uri popoldne. V ponedeljek 23. oktobra ob 4. uri pop.

Odisejeve blodne vožnje.

Homerjev junak v filmu!

Razkošna oprema!

Tudi za mladino primerno.

Razkošna oprema.

Vroč bojni dan pri 2. polku tirolskih ces. lovcev.

V torek 24. in v sredo 25. oktobra: vsakokrat ob 4., pol 6., 7., in pol 9. uri zvečer:

Velika trgovina s čevlji Pinkus.

Velika odlična veseloigra: Tri dejanja polna pravega humora z Ernestom Lubitschom v glavni vlogi.

Hi za mladino.

V četrtek 26. in petek 27. oktobra: vsakokrat ob 4., pol 6., 7., in pol 9. uri zvečer:

Iz temnih - - - delov Afrike.

Pretresljiva človeška tragedija v okvirju filma iz džungel v petih delih. Pravilčno lepa ameriška filmska prvakinja Kathya Williams v glavni vlogi.

Hi za mladino.

Ravnateljstvo trgovskega bolnišnega in podpor-nega društva v Ljubljani javlja tužno vest, da je njegov mnogoletni redni član, gospod

Leopold Legat

bivši disponent tovarne I. Globetschnig in posestnik

danes mirno v Gospodu zaspal.

3411

Pogreb boče v nedeljo, dne 22. oktobra 1916 ob 4. uri popoldne na pokopališče k Sv. Križu.

Predragega pokojnika priporočamo v blag spomin!

LJUBLJANA, dne 20. oktobra 1916.

Gospodična

ki je dovršila 2 letnika učiteljstva in trgov. tečaj z odličnim uspehom, išče službo v kakšni pisarni ali trgovini. Sprejme službo blagajničarke kot kontoristinja. 3406
Cenjene ponudbe na upravn. »Slov. Naroda« pod „Marijiva 2002/3406“.

PRODAJALKA

želi službo izučena mešane stroke, vešča slovenskega in nemškega jezika. Cenjene ponudbe na upravn. »Slov. Naroda« pod „Prodajalka/3399“.

Troje praznih stanovanj

se odda takoj v večjem kraju na Dolonjskem. 3394
Kje, pove upravn. »Slov. Naroda«.

Več možke obleke in kožuh

malo rabljene, dobro blago se prodaja. Kje, pove upravn. »Slovenskega Naroda«. 3393

Prodajalka

mešane stroke vešča slov. in nem. jezika, išče mesta v mešano trgovino. Naslov pove uprav. »Slovenskega Naroda« pod „Prodajalka/3409“.

Stanovanje

meblirano, 3 sobe in kuhinja, v bližini železniške postaje, se takoj odda. Kje, pove upravn. »Slov. Naroda«.

Učenka

iz boljše hiše, želi vstopiti kot vajenka k urarski obrti, na deželi ali v mestu. 3425
Ponudbe na upravn. »Slov. Naroda«.

Kupim VILO

ali hišo z vrtom v Ljubljani, proti takejšemu plačilu. 3422
Ponudbe pod „Vila 70/3422“ na upravn. »Slovenskega Naroda«.

Išče se - gostilna -

na račun ali v najem. 3402
Več se izve v posredovalnici Novotny v Ljubljani, Dunajska cesta.

Prešernove slike

prodaja in pošilja po pošt. povzetju Iv. Bonač v Ljubljani. 372
Cena slike 5 kron.

Želod, divji kostanj

in druge poljedeljske produkte v vsaki množini kupuje A. GRONWALD, trgovina s semeni, Dunajsko Novomesto, Spodnje-avstrijsko. 8682

Št. 15.704

RAZGLAS.

V c. in kr. centrali za sode c. in kr. vojaškega oskrbovališča Ljubljana-Moste (Kemična tovarna) so proti pismenim ponudbam na najvišje ponudbo na prodaj sledeti

hrastovi sodi:

4000 vinskih in rumskih sodov la kvalit. Kos 2 50—200 l vsebine. 6000 vinskih in rumskih sodov separirani po lahkih ali težjih poškodbah, kos 2 50—300 l in 2 500—800 l vsebine. Ogleda se jih lahko vsak dan od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 6. ure popoldne.

Oferte je v poslati najkasneje do 10. novembra 1916 na c. in kr. vojaško oskrbovališče v Ljubljani.

Prodajni pogoji: Cene ab vagón, centrala za sode, plačljivo takoj pri prevzetju, poznejše reklamacije izključene, kolkovne pristojbine po lestvici II. in III. nosi kupec sam.

Sode je takoj po sklenjeni prodaji odpeljati.

Odda se opremljena ali prazna

mesečna soba

solčna lega, s posebnim vhom civilnemu gospodu za stalno. 3429
Kje, pove upravn. »Slov. Naroda«.

Zlahtnih kostanjev les

kupuje po najvišjih cenah Aleka, Rosenberg, Gradec, Annenstr. 22. 3371

Priložnostni nakup.

Nekaj lepih, modernih, damskih zimskih top (črne) se zelo poceni prodaja. 3420
Naslov pove uprav. »Slov. Naroda«.

Kupi se dobro ohranjen PIANINO.

Cenjene ponudbe na upravn. »Slov. Naroda« pod „Pianino št. 12/3408“.

Denar

posodim na hišo in posestva. Ponudbe pod „Denar/3421“ na upravn. »Slov. Naroda«. 3221

Otrok

se sprejme v dobro hran. tudi proti malemu plačilu za vedno. 3492
Naslov pove uprav. »Slov. Naroda«.

Kupi se možko kolo

ki se ni veliko rabljeno. 3421
Ponudbe sprejema Valentin Gregor, Mengeš, Kranjsko.

Deklica

z dežele, 15 let stara s 5. raz. ljudske šole in 1 mestno, želi vstopiti kot učenka v trgov. z meš. blagom. Eventualni sprejem naj se naznani na upravn. »Slov. Naroda«. 3426

Xigijenična manufaktura

Julij Singer Dunaj 1, Wiesingerstr. 8. Ceniki z zdravniškim poukom gratis in fr. Zaprto, 30 vinarjev v znamkah. 143

Sejdlia

Majbolje za zobe 135

3423

NAJBOLJŠE PERLO

lastni izdelek. C. J. HAMANN Mestni trg 8. Ljubljana

Franc Furlan

naslednik Paschingove vdove ključavničarstvo in zaloga štedilnikov se nahaja: 125
Ambrožev trg št. 9.

AVG. AGNOLA

v Ljubljani, Dunajska cesta 11. Velika zaloga steklenine, porcelana, svetilk, zrcal, šip, kozarcev, vrčkov l. t. d. Gostilniška in kavarnarska namizna posoda po najnižjih cenah. 2306

Parno barvarstvo

ter kemično čiščenje in snaženje oblek. Apretura sukna. JOS. REICH Poljanski nasip - Ozka ulica št. 4. Sprejemališče Selenburgova ulica št. 3. Postrežba točna. Solidne cene. 3334

KUPIM

rabljeno, dobro ohranjeno kolesno pnevmatiko (gumijaste plašče in zračne cevi) v vsaki množini po najvišjih cenah A. Gorec, Ljubljana, specialna trgovina s kolesi in deli Marije Terezije cesta 14 (Novi svet). 2059

Proti zobobolu in gnjilobi zob

izborna deluje dobro znana antiseptična Melusine ustna in zobna voda ki utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust. 1 steklenica s navodilom K 1-20. Po pošti se pošilja najmanj 2 steklenici Deželna lekarna Milana Leusteka v Ljubljani, Realnova cesta št. 1 poleg Franc Jožefovega jubilejnega mostu. V tej lekarni dobivajo zdravila tudi člani bolniških blagaj. ž. železnice, c. kr. tobačne tovarne in okr. bol. blagajne v Ljubljani. Melusine-ustna in zobna voda. Sunja, Hrvaško, 22. februarja 1908. Blag. gospod lekarnar! Prosim vlijudno, pošljite mi zopet tri steklenice Vaše izborno delujoče antiseptične melusine-ustne zobne vode, katera je neprekosljivo sredstvo zoper zobobol, utrja dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust. Za ohranjenje zob in osveženje ust jo bom vsakomur kar najbolje priporočal. Spoštovanjem Mato Kaurigovič, kr. pošte mehtar.

Več mizararskih pomočnikov

sprejme J. G. REPIČ, mizaraka delavnica s strojnimi obratom, Polzela, Štajerska. 3232

Kupi se hiša:

z malim posestvom v bližini Ljubljane ali večje žel. postaje. 3378
Ponudbe na upravn. »Slov. Nar.« pod „hiša s posestvom/3278“.

Stare rabljeno decimalno - tehtnico -

ki potegne 100—200 kg. se kupi. Več pove Aug. Agnola Dunajska cesta št. 11., Ljubljana. 3384

Proda se nov eleganten karambol-biljard

posebno pripraven za družinsko porabo. J. ŠTOKA trgovina s papirjem na drobno in debelo Trst, Molin piccolo 19. 3335

Spodnještajerska VINA

bela in rdeča, v poljubni močini in po zmerenih cenah, oddaja I. južnoštaj. vinarska zadruga v Celju. 2306

300 kron nagrade

darujem dotičniku, ali pa v dobrodelne namene, ki boljši domači stalni stranki preskrbi 3334

stanovanje s 3 do 5 sobami

in pripadki za 1. november 1916. Ponudbe na pošt. predal 137, Ljubljana.

KUPIM

rabljeno, dobro ohranjeno kolesno pnevmatiko (gumijaste plašče in zračne cevi) v vsaki množini po najvišjih cenah A. Gorec, Ljubljana, specialna trgovina s kolesi in deli Marije Terezije cesta 14 (Novi svet). 2059

Proti zobobolu in gnjilobi zob

izborna deluje dobro znana antiseptična Melusine ustna in zobna voda ki utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust. 1 steklenica s navodilom K 1-20. Po pošti se pošilja najmanj 2 steklenici Deželna lekarna Milana Leusteka v Ljubljani, Realnova cesta št. 1 poleg Franc Jožefovega jubilejnega mostu. V tej lekarni dobivajo zdravila tudi člani bolniških blagaj. ž. železnice, c. kr. tobačne tovarne in okr. bol. blagajne v Ljubljani. Melusine-ustna in zobna voda. Sunja, Hrvaško, 22. februarja 1908. Blag. gospod lekarnar! Prosim vlijudno, pošljite mi zopet tri steklenice Vaše izborno delujoče antiseptične melusine-ustne zobne vode, katera je neprekosljivo sredstvo zoper zobobol, utrja dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust. Za ohranjenje zob in osveženje ust jo bom vsakomur kar najbolje priporočal. Spoštovanjem Mato Kaurigovič, kr. pošte mehtar.

Meblirano sobico

za november, išče stalen gospod. 3356
Ponudbe pod „November/3356“ na upravn. »Slov. Naroda«.

Avto mobil

se prodaja na Zaloški cesti trafikar Jezeršek. 3415

Zamaške

nove in stare, kupi vsake množine tvrdka „Ljubljanska industrija probkovi zamaškov JELATIN & Ko. Ljubljana. 2925

Kdor rabi stanovanje:

lahko kupi takoj vilo z vrtom Cesta na Rožnik, vila 41, Ljubljana.

Hotel

ob kolodvoru v zelo prometnem kraju, se prodaja pod ugodnimi pogoji. Vprašanja na upravo lista pod „Hotel/3313“.

Knjižarna J. Štoka, Trst,

ulica Molino piccolo 19 kupi takoj več novih ali tudi rabljenih izvedov 3401

Volc: Knjigovodstvo

za dvorazredno trgovsko šolo. Kdo ima napredaj dobro ohranjeno kompletne 3416
Naslov in cena na Dol. Legation, soba št. 1.

Gospodična - begunka

išče primerne službe pri boljših ljudeh, gre tudi na deželo. Razume se tudi na čevljarški stroji, kot krpanje in šivanje zgornjih delov čevljev itd. — Prijazne ponudbe naj se vpošljejo pod „Begunka/3412“ na upravn. »Slov. Naroda«. 3412

napredaj je v Zrbevljak z

:: hiša ::

s svinjakom, vrtom, v bližini rudnika, pripravna za zasebnika ali obrtnika. Naslov pove uprav. »Slov. Naroda«. 3251

Zimska jabolka

lepa, ohranjiva, krog 1200 kg a 90 vin. za 1 kg, loco Ljubljana, se prodaja. Naslov se izve v upravn. »Slov. Naroda«. 3414

Kupim vsake množine novega in starega, belega ali rdečega VINA

po najvišjih cenah proti takejšemu plačilu. 3372
F. Rosenkranz, Gradec, Annenstrasse 60.

Razpošilja se

„karamele“

1 škatlja 3 K 60 v, 10 škatelj 24 K. Ugodna prilika. Razpošiljanje proti naprej poslanemu znes. iz saloge bombonov Jeralla, Trst, Montersluga 2.

Stanje denarnih vlog je znašalo **K 111,852.108.00.**
koncem meseca julija

Glavnica **K 40,000.000.—**

Češka industrijalna banka

podružnica v Ljubljani, Stritarjeva ulica št. 9.

Vsakovrstne bančne transakcije.

Vloge na knjižice in na tekoči račun.

Kredite za aprovizacijske nakupe in financiranje vojaških dobav.

Išče se k trem odraslim osebam
za večerne ure

učitelj italijan. jezika.

Ponudbe pod „Slovenski trg“
na upravn. »Slov. Naroda« 3378

Obkladne desčice

(platnice) za nože, furnirje, se kupi v veli-
kih množinah. 3403

Ponudbe pod „Fournier/73287“ na anon-
čno eksp. Schielek, Dunaj I. Wollzeile 11.

Kateri zobozdravnik

bi sprejel 15 letnega inteligentnega mlade-
niča zmožnega slov. nem. in italijan. jezika,
iz dobre družine v svrhu izužitve zobotehnike.
Naslov v upravnistvu »Slovenskega Na-
roda« pod „št. 3353“ 3383

Ljubljanska električna cestna železnica
sprejme za dela na Dunajski cesti
še nekaj 3396

: delavcev :

tudi mladeniče, proti dobri plači.
Zglasiti se je na stauhišću na
Dunajski cesti.

Modni salon
Stuchly-Maschke
Židovska ulica št. 3.
Dvorski trg 1.
Ljubljana.

Priporoča najnovejše
zimске klobuke, Velour,
pliš in baržun. oblike.

Velika izbora

:: športnih čepic ::
za dame in deklice.

Solidno blago. Priznane nizke
cene. Popravila točno in ceno.

Žalni klobuki vedno v zalogi.
Zunanja naročila na tujbo 3 obratno pošto.

Pošteno mlado

:: dekle ::

sprejme takej kot pomoč pri hišnem
delu ga. Paula T. Tržaska cesta
št. 43, I. nadstr. Ljubljana.

! Hiša !

majhna, z nekoliko vrta in velikim
skladiščem, pripravna za obrtnika ali
beguaca, je napredaj v št. 3385
Naslov pove upravn. »Slov. Naroda«

Slovenske

vojaške narodne pesmi

za štiri glasove, 1915.

Fr. Marolt, Ljubljana.

Cena K 1.50 in 1.80.

2725

Našim vojakom, šolam, društvom itd. naj-
toplejšje priporočamo. — Najlepše darilo.

Malinov sok

zajamčeno pristen, v najboljši rafinadi
vkuhan, v poštnih zavojih à 5 kg brutto
13 K franko razpošilja 3140

J. Josek, Kral. Vinogradi 1274/Ša.

Za engros naročila specialni oferti.

PATENTE

vseh dežela izposluje inženir

689

M. GELEHAUS, oblastveno avtor. in zapriseženi patentni odvetnik
na Dunaju VI., Mariahilferstrasse št. 37.

Vojno-poštne dopisnice.

K 3.50 za 1000; 100 vojaških ali ljubezenskih
K 5.—; umetniških razglednic K 6 razpošilja
po povzetju 2999

Schiele-jeva zaloga razglednic
Dunaj XVI/15, Brunnengasse 67.
Ako ne ugaja, denar nazaj.

Kupim dobro ohranjen

brivski stol
(kolezni.)

Ponudbe z navedeno ceno na Anton
Vilar, fotograf, Dol. Legatec. 3386

Solidno blago
Najnižje cene.

M. Schubert

preje Bilina & Kasch,
Ljubljana, Židovska ul. 5.

priporoča veliko zalogo tkanin in
glase-rokavice, modno blago za
gospode in dame, raznovrstne fine
parfume, ročna dela in material,
kirurški predmeti. 413

Moderna predtiskarija.

Izdelovanje preoblečenih gumbov.

Metle iz rižnate slame na vagono in v malih množinah,
krtače za drgnjenje, šroperje, likalne krtače, palice za
metle, brezaste metle, krtače za snajenje obleke, klobukov, sodov,
ščetke za nohte in zobe. Čeplice za plenkarje, brivce, zidarje in
slikarje, pralna korita, lesene copate in vse v to stroko spadajoče
predmete razpošilja n. jcenejše

DAVID LEIST, Dunaj XVI, Payergasse Nr. 9.

Tuzemska izvozna in uvozna tvrdka išče

ZASTOPNIKE

za kolonialno blago in drugih živil. Le spretni, zmožni delavci, pri pre-
prodajalcih vpeljani, pridejo v poštev.

Ponudbe pod „Erste Kräfte L 352“ na anončni biro Jos. A. Kienreich,
Gräde, Sackstrasse 4—6. 3407

BATERIJE

in hilze za elektr. žepne svetilke
po najnižji ceni pri

K. A. KREGAR, Ljubljana, Sv. Petra cesta 21-23.

Edina največja razpošiljalnica baterij in elekt.
žepnih svetilk na Kranjskem. 3419

Semenska trgovina AL. KORSIKA

v Ljubljani, Vrtača ali Bleiweissova cesta št. 3
vjudno naznanja p. n. občinstvu, da mu je ravno kar došla velika izbira
svetilčnih desčic in sicer: bifacinte, tulpe, tacete itd. v
mnogih vrstah in kvalitetah po zelo zmernih cenah.

Dalje naznanjam, da kupujem

semena domače detelje vseh vrst, korenja, repo, krom-
pirja in vse tako domače pridelke.

3404

S spoštovanjem

Al. Korsika.

Juan Gričar

Šelenburgova ulica šte. 5.

Zaloga izgotovljenih oblek

za

2935

:: gospode in dečke. ::

Modni salon

odprto skladišče nasproti šte. 7

Ljubljana,

Židovska ulica št. 8

Marija Götzl

odprto skladišče nasproti šte. 7

priporoča cenjenim damam in gospicam svojo bogato izbero najokusnejše nakitenih klobukov, vedno novih
dunajskih modelov, praznih oblik prvovrstnih tovarn in najmodernejšega nakita.

Velika izbora v velour klobukih.

Žalni klobuki vedno v zalogi.

Zunanja naročila obratom pošte.

Popravila po želji.

Priznana najnižje cene!

Wagna.

Danes tukaj, jutri tam,
drugi kraj, druga mesta,
če jim všeč ni, pa drugam,
z Wagno me popelje cesta.

Begunska.

Vojna si dovoljuje pri vsaj svoji
krvavi resnosti tudi nedolžne žale.
Slovene kraje, ki so napolnjevali v
mrtvih časih dnevno kroniko, je vrgla
v posabnost, medtem ko je povzdignila
neznatne kraje, katere sta prej poznala
le ožja okolica in neizogibni davčni ali
sodnijski eksekutor, do največje znamenitosti in
popularnosti. Plave, Oslavje, Lokvico,
Opatjeselo, Dol pozna dandanes ves
izobraženi svet. Istotako pa tudi
Wagno.

Wagna je mala štajerska, kakih
400 prebivalcev broječa vasica, ki ni
mogla pred vojno brez priimka »bei
Leibnitz« niti vegetirati. Bila je kakor
parasit na lipniškem deblu. Toda
prišla je vojna, sezidalo se je begunsko
taborišče, prihajali so begunci in
šim bolj se je taborišče obljudevalo
in večalo, tem slavnjejša je postajala
Wagna. Lipnica, ki je prej pripomogla
Wagni do njenega zemljepisnega
življenja, je opešala in ni daleč več
čas, ko bomo morali pisati »Lipnica
pri Wagni«.

Kadar postane siromak nena-
doma glavni dedič po kaki daljni te-
ti, mu nakloni sreča še večji dobiček
podarjene mu sreče in smrt njegovega
največjega in najsitnejšega
upnika, ki ni nikamor zapisoval svojih
terjatev. Isto je bilo z Wagno.
Ni se še bila privadila na svoje do-
stojanstvo kot begunsko taborišče,
že so izkopali delavci, pripravljajoči
temelje barakam, neverjetno mnogo
starin, katere so pričale, da je stalo
na tem svetu v pradednih časih zna-
menito rimsko mesto. Baje se je to
mesto pogreznilo, toda preseljevanje
narodov v četrtem stoletju je utrdilo
s pomočjo trdnih in najbrže dobro
podkovanih obval wagniška tla tak-
o izorno, da se ni bati begunski
naselbini usode pogreznjenega me-
sta. Najdene izkopljine so pa učin-
kovale proti vsakemu pričakovanju.
Medtem ko so se namreč borili naši
hrabri vojaki na različnih frontah, ko
se je razvnela silovita svetovna vojna,
so začeli tudi zgodovinarji in
učenjaki v zaledju nekrvavi boji, je
li stalo na tem prostoru znamenito
in starodavno rimljansko mesto
Flavia Silva ali ne. Ta učenjska
bitka pri Wagni je le še bolj povečala
njeno slavo. Pri vsaj svojih slavi je
pa ostla Wagna idealna, zadovolju-
je se s svojim slavnim imenom, ve-
seli se svojega novega zgodovinskega
življenja in prepušča drage
volje in brez vsake sebičnosti vse
dobičke, ki prihajajo iz begunskega
taborišča, svoji nekdanji rednici —
Lipnici.

Begunec, ki se pripelje na lip-
niško postajo, je izmučen duševno in
telesno. Slovo od doma, prepustitev
koristnih stvari in preporečnih ži-
vil nemili usodi, mu je napolnilo srce
z bridkostjo, dolgotrajna vojna in
med potoma menjajoči se vedno no-
vi vtisi so ga utrudili. Res je zapustil
nevarne kraje, ni slišal več ne gro-
menja topov, ne pokanja granat, ne
brenčanja letal in ne žvižganja
bomb, toda ravno ta varnost, ta mir
pred sovražnimi izstrelki in izmečki
mu je razbremenil prenapete živce,
nastopila je reakcija in najraje bi
zaspal na pragu slovečega taborišča.

Pri takozvani »perlustrirung«
pove begunec vsa svoja generalija,
pri kopališču mu razkužijo njegovo
prtljago, peljejo ga v gorko kopeli,
izroče mu tri odeje, en slaminik, li-
stek za kruh, listek za menažo, me-
nažno škodelico, povedo mu številko
barake, kjer bo odslej prebival in —
begunsko mesto se je povečalo za
enega člana.

Kopelj ga je nekoliko osvežila.
Radovedno pogleduje na poti k svo-
jemu novemu bivališču na desno in
na levo. Zdi se mu, da se ne bo mo-
gel nikdar orijentirati, baraka je po-
dobna baraki, samo številka, pritrje-
na visoko pod streho, je različna.
Kmalu pa spozna, da sta dve različni
vrsti barak. Ene barake temnorjave,
so starejšega datuma, druge bele z
navpično in vsopredno pritrjenimi,
zelenimi deščicami, pa novejšega
datuma.

Prišedšega k določeni baraki
sprejme begunca oskrbnik iste in mu
odkaže z ozirom na število njegovih
družinskih članov primeren prostor,
kjer si novodošlec po vzorcu drugih
tako uredi potrebno spalnico. Ako
mu je še kaj ostalo v stekleničici,
izpije še požirek žganega uspavila
in par minut pozneje že spi. Ako se
tudi vzbudi tupatam ponoči, ni bila
to granata, ki ga je vzbudila, pač
pa soseda na levi, ki je zaključila v
svojem naročju, ni bil to drug-

ni, pač pa soseda na desni, ki je
smučal v tolminskem naročju, ni bi-
la to mina, pač pa soseda nad njim,
ki je kihnila v rečanskem naročju.

Vsaka baraka je približno 30 m
dolga, 10 m široka in enonadstropna.
Večja soba in dve umivalnici ločita
spredno polovico barake od zadnje.
V omenjeni sobi so postavljene dol-
ge mize in štedilniki za plošno vpo-
rabo. Ostali prostori v obeh polovi-
cah so določeni za begunske spalni-
ce. V štirih vrstah so namreč od tal
vzvišeni, na treh straneh ograjeni
oddelki, ki se izpremenne zvečer, ko
je zaprta še četrta stran z zavesami,
v male sobice. Da je v barakah raz-
svetljava električna, kakor sploh po
celem taborišču, je samoobsebi
umevno.

Barako oskrbuje in nadzoruje
poseben modro uniformiran pred-
stojnik »Capo baracca«. Skrbi za
red, za snago, preskrbuje beguncem
»Passierscheine« za okolico ter slu-
ži za kašipota in svetovalca svojim
sostanovalcem, svojim sobarača-
nom.

Takih barak, vsebujočih po 150
stanovalec, je v taborišču 120. Med
temi je tudi nekaj takozvanih »inteli-
genčnih barak«, ki so namenjene
uradništvu in kjer razpolaga vsaka
stranka z eno sobo in kuhinjo.

Seveda je v taborišču še vse
polno drugih baranih poslopij. Vseh
poslopij vstevši begunske barake je
305. Tu so uradnice, kuhinje, pekari-
je, razdeljevalnice kruha, velika
skladišča za živež, za obleko, peri-
lo in obutev, vsakovrstne delavnice,
javne pralnice, kopališča, bolnišnice,
ambulatorij, lekarna, mlekarne, go-
spodarska poslopja s hlevi, klavnico
in mesnico, konsorcij, pošta, dva ga-
silna doma s štirimi opazovalnimi
stolpci na različnih krajih, zaporj,
gališka kapela in v bližini nove cer-
kve 13 prodajaln, katere vspevajo
vsevkjub nesrečnemu skupnemu šte-
vilu. Tu se dobi vsega od četrti vi-
na do hladnih gumbov, od temno-
rožnate svinjine do pisemskega pa-
pirja.

Po taborišču, čegar površina
meri 225 ha, se križajo trdno zgraje-
ne, široke, snažne ulice, od katerih
imajo največje in najvažnejše svoja
imena: furlanska, istrska, wagniška,
cerkvena, grof Claryjeva, špitalska.
Vrstijo se trate, prostorni trgi, na-
sadi, vrtovi in otroška igrališča. Po
mnogih ulicah prepečujejo po ozko-
tirn železnici delavci opeko, drva,
premog in cestni gruč, in skoraj ob
vsaki ulici sta postavljena lesena
hodnika za pešce.

Begunska kolonija šteje sedaj
18.354 oseb. Vsi so prišli kot begunci
od naše južno - zapadne fronte. Izje-
mo tvorijo samo 34 galiških beguncev
še iz leta 1915., 75 italijanskih in 5
črnogorskih internirancev. Sloven-
cev je 1642 oseb. Večina teh je do-
spela meseca avgusta t. l. ob času
sedme italijanske ofenzive in sicer
iz Gorice, Solkana, Mirna, Renč,
Bili, Nabrežine in Gorjanskega.

Vsi begunci brez razlike pa mo-
rajo biti prehranjeni, oblečeni, obu-
ti, preskrbljeni s takojšnjo zdravni-
ško pomočjo, ker pomožneje skup-
nost življenja in izpremenjeno mrz-
lejšje podnebje pri beguncih iz južnih
krajev nagnjen je k obolenju. Koliko
dela za upravo, ki hoče zadostiti
vsem tem zahtevam ter uporabiti
vse novejšje in najmodernejše iz-
najdbe vede v dobrobit nesrečnim
beguncem!

Vsa uprava je v vladnih rokah.
Vodi jo višji uradnik graškega na-
mestništva. Vodstvo se trudi vpo-
stevajoč dana mu razpoložljiva sred-
stva, da ustreže vsaki opravičeni
želji, da ugodi vsaki utemeljeni pri-
tožbi.

Prehranitev cele velike koloni-
je je delikatna točka. Trikrat na dan
je treba zadovoljiti 18 tisoč želod-
cev, od katerih so bili nekateri va-
jeni na »malo pa dobro«, drugi na
»priprosto pa dosti«, in tretji na »do-
bro pa dosti«. Vojna je pač izjedna-
čila begunce, ni pa mogla izjednačiti
želodcev, kar se ne bi posrečilo niti
cepljenju proti gladi. Seveda kogar
je vrgla begunska usoda direktno od
pogrbenje in dobro naložene mize,
kdor se je zatekel od splošne dobre
aprovizije k lastnim zalogam ter

si nabiral s svinjino in drugo tačno
hrano in mogoče še s kozarcem do-
brega vina odporno silo, ta se ne
more tako hitro privaditi tem popol-
nom novim razmeram. Kdor je pa
že begunji od vasi do vasi ter spo-
znal svojega do vrata zapetega bliž-
njaka, ta se prej sprijazni z razme-
rami. Pomisli si je pa treba vedno, da
je sedaj vojna, ki divlja že 27. me-
sec.

Za kuhinje služi 21 velikih ku-
hinj. Osobje se rekrutira iz beguncev
sami. Povprečno se kuha v vsaki
kuhinji za 800 oseb. Ene kuhinje je
določena bolnikom, učiteljstvu in
uradništvu. Stranke, ki stanujejo v
posebnih sobah oziroma v inteli-
genčnih barakah, si kuhajo same na
izbornih štedilnikih hrano, katero do-
be v naturalijah od uprave. Pa tudi
v navadnih barakah si lahko begunci
posebej kuhajo ter tako tolažijo svoj
apetit, ki raste proporcionalno z
draginjo in s težkočami nabave živil.

Kot nekaki posredovalci med
ravnateljstvom taborišča in med be-
gunci fungirajo barani komisarji.
Takih je pet in med njimi en Slove-
nec določen za slovenske begunce.
Vsak ima odkazano gotovo število
barak kot delokrog. Ako rabi begu-
nec obleko, obutev, perilo, se obrne
do svojega komisarja, od katerega
dobi naprošeno iz njegove ročne za-
loge. Komisar sam si pa dopolnjuje
svojo zalogo iz glavnega skladišča,
kamor se iztekajo dan na dan izgo-
tovljeni izdelki taboriščnih delavnic
in sicer krojaške, čevljarke in šiviljs-
ke. Zraven tega pa naročuje vod-
stvo skladišča potrebščine tudi iz
drugih krajev, razpohi pa tudi
blago v druga taborišča, ker je Wagna
centrala vseh begunskih taborišč.

Delavnic je vse polno in vsake
vrste. Tu so krojači, čevljarji, mizar-
ji, kovači, sedlarji, tapetniki, tam-
kolarji, tesarji, kleparji, zidarji, ste-
klarji. Tu se izdelujejo leseni čevlji,
tam čipke in umetna ročna dela. V
vsaki delavnici so mojstri, delavci in
učenci, vsi begunci. Za svoje delo
dobi seveda vsak svoje plačilo. Naj-
večja med vsemi delavnicami je ši-
valna šola, kjer drda 400 strojev po
8 ur na dan in kjer je zaposlenih 450
delav in 150 učenk. Po tem se spo-
zna, da lahko nadaljuje rokodelce-
begunec v taborišču svoj prejšnji
poklic.

Samo urarja ni tu nobenega. Be-
gunci ga pa tudi ne potrebujejo. Pi-
ščalka parnega kopališča jim nazna-
ča s svojim dolgo trajajočim tro-
glasno ubranim piskom posamezne
dnevne čase: ob pol 7. jutraj: dobro
jutro!, kava pripravljena, kuhinje
odprte! ob 7. čas zajutreka; ob 8.
uri: Na delo v delavnice in pisarne;
ob pol 12. kosilo pripravljeno; ob 12.
kosilo; ob 2. zopet na delo; ob pol 6.
večerja pripravljena; ob 6. konec
dela in večerja. Deveto uro in lahko
noč pa zatrobi sredi taborišča deček
iz vojaško organiziranega deškega
zavoda. Ako bi zapustila »Montova«
zastavljajna svoje sedanje bivališče
v Kranju in se nastanila v Wagni, bi
dobila v najkrajšem času vse ure, in
mogoče še policijsko, v zastavilo.

Na higijeno, profilakso in na
zdravstvo obrača barana uprava
posebno pažnjo. Ceste so snažne in
brezprašne, barani prostori visoki,
zračni in svetli, ventilatorji skrbje za
stalno prezračenje. Dvakrat na te-
den je obligatno čiščenje barak. V ta
namen se razdeljujejo metle, ščetni in
milo. Perilo se pere v javnih pralni-
cah. V ta namen je postavljenih na
različnih krajih 7 pralnic: 4 velike,
2 manjši in ena parna. Begunke do-
be milo zastonj, kar jim je milo in
drago, ker je sedaj milo drago. Kaje-
nje v barakah je prepovedano, vsled
česar postajajo kadilci ljubitelji pro-
ste narave. Smeti se mečejo v na-
laš zate postavljene zaboje. Kdor je
zanikern in ne skrbi za snago, je ka-
znovan istotako kakor kadilec v
baraki, vino služi bolj kot krepilo,
mošt ni sladak in po pokalicah —
(meseca septembra se jih je izpilo
65.368) — ne boli glava.

V taborišču je vsega skupaj 18
bolnišnic in sicer so tri namenjene je-
tiki, štiri notranjim boleznim, od teh
sta dve za otroke; v eni se zdravijo
kožne in spolne bolezni, v drugi ust-

ne, v tretji očesne. Tu je porodišnica,
zavod za dojenčke, kirurški oddel-
lek. Nalezljive bolezni kakor oslov-
ski kašelji, legar, griža in davica ima-
jo svoja poslopja. Posebna baraka je
določena mešanim kužnim boleznim.
Tri bolnišnice in dve baraki pri opa-
zovalnici so sedaj zaprte, toda v njih
je vse pripravljeno za slučaj potre-
be. Omeniti treba še hiralnico in dom
za starke in starčke. V bolnišnicah
je 1150 bolniških postelj. Zdravnikov
18, zdravnic 5. Šef - zdravnik je Po-
ljak dr. Bernard Kapellner.

Noseče ženske dobivajo ves čas
svoje nosečnosti boljše in tečnejšo
hrano. Za dojenje se pa še posebno
skrbi in se preiščejo temeljito več-
krat na teden. Otroci do tretjega leta
dobe pol litra mleka na dan, istotako
tudi drugi slabotni otroci in starejše
šibke osebe. Vsak bolnik je seveda
delež boljših hran, ki ostane re-
konvalescentu še nekaj časa po pre-
stani bolezni. Dr. Henrik Mannhei-
mer, voditelj otroške oskrbe v tabo-
rišču, je izjavil, da je padla obolji-
vost in umrljivost dojenčkov in dru-
gih otrok vsled prizadevanja uprave
in v to poklikanih zdravnikov globo-
ko pod normalo, kar je treba tem
bolj vpoštevati z ozirom na tesno-
kupnost beguncev in na nenavadne
življenske razmere.

Pri tako velikem številu begun-
cev je, umevno, tudi mnogo otrok.
Ker ne smeta poznati vzgoja in iz-
obražba daljših odmorov in ker ne
sme odtegniti tujina, česar ne more
nuditi rodna gruda, je pridobilo v ta-
borišču šolsko vprašanje na važno-
sti. Solske mladine je v Wagni nad
5000. V začetku je bilo to taborišče
določeno edino le furlanskim begun-
cem in istrskim evakuirancem, zato
so oni, kar se tiče šol, precej dobro
preskrbljeni. Imajo deklško ljudsko
in meščansko šolo (učenk 2000, raz-
redov 24, učiteljskih močij 25), deško
ljudsko šolo (učencev 2000, razredov
24, učiteljskih močij 24), vojaško or-
ganiziran deški zavod (60 interni-
stov, 100 eksternistov, 3 učitelji), de-
ško sirotišnico (88 dečkov, 3 učite-
lji), obrtno - nadaljevalno šolo, kme-
tiško šolo, tri otroške vrtce (900
otrok, 20 vrtničaric). Šele v zadnjem
času, ko so se naselile v taborišču
tudi slovenske družine, je vodstvo
otvorilo iz lastne inicijative sloven-
sko dvorazredno, in jo kmalu nato po-
večalo v trirazrednico. V vodstven-
nem načrtu je pa tudi slovenski
otroški vrtec. Vpisanih slovenskih
otrok je do sedaj 384 (Voditelj: Po-
beraj Josip; učiteljci Makuc Valeri-
ja in Čej Amalija.)

Solski mladini kakor tudi drugim
otrokom na podlagi zdravniškega
priporočila se dajajo dopolne in po-
poldne južine. Tako je bilo razdelje-
nih meseca septembra 104.571 por-
cij, za katere se je uporabilo zraven
mleka, kave, še 756 kg jabolčnih
konserv in 239 hlebov kruha.

Najlepši stavbi v celem taboriš-
ču sta direkcija in cerkev. Prva je
krasna vila s stolpom v sredini in
balkoni. Cerkev je bila dozidana, ni
dolgo od tega. Prej je služila begun-
cem poljska kapela, v kateri je pa
imel prostor samo oltar, verno ljud-
stvo je stalo zunaj pod prostornim
šotorom. Pri cerkvi se opaža gotski
in mavriški slog, kratko rečeno, cer-
kev je sezidana v baročnem slogu. Ve-
like orglje združujejo dobrote in hibe
pnevmatičnega sistema. Notranjost
cerkve je lesena in napravi na gla-
dalca najboljše vtis.

Taborišče ima tudi svoj časopis:
»Lager - Zeitung für Wagna«. Izha-
ja vsak dan zjutraj izvzemši pone-
deljke, stane 4 vinarje, prinaša naj-
novejša uradna poročila iz vseh bo-
jišč, razglase baranega vodstva,
članke, tičoe se barane oskrbe,
imena ranjenih, padlih in vjetih voja-
kov iz Primorske po uradnem sezna-
mu izgub, imena novodošlih begun-
cev, podlistke itd. List izdaja in ure-
juje v nemškem jeziku in v laškem
prevodu štajersko namestništvo.

Za red skrbi 68 temnozeleno
uniformiranih redarjev in 7 pregled-
nikov. Proti eventualnim požarom
sta organizirani dve požarni brambi
z mnogimi brizgalnicami. Dober vo-
dovod oskrbuje tudi hidrante z za-
dostno količino vode. Sicer pa ome-
jujejo strogi predpisi, ki so vsekakor

opravičeni z ozirom na lesene stene
in lesene strehe, do skrajnosti nastop
požara. Do sedaj je zgorel samo ki-
nematomatograf meseca junija, ne da je
zahteval človeških žrtev.

Taborišče Wagna je moderno
urejeno mesto. Vsaka naprava
osvetljuje skrb barane uprave, nre-
diti beguncem z razpoložljivimi srede-
stvi primerno nadomestilo za razbite
in zapuščene domove. Vojna je
ustvarila taborišča in konečni mir
jih ne odpravi, ker se gotovo upora-
bijo v kak drug namen. Wagni, ki
je dala zato svoja zemljišča na raz-
polago, je zagotovljen prostor ne sa-
mo v zgodovini svetovne vojne, mu-
pak tudi v zgodovini posameznih na-
rodov in sicer kot zadnja postaja nji-
hovega križevega pota pred novim
življenjem.

Se nekaj o Lipnici. Ograja tabo-
rišča meji jugovzhodno na vas Waga
no in severno na Lipnico, kamor vo-
di lepa cesta; hodi se kakih 20 mi-
nut. Lipnica je sedež glavarstva,
okrajne sodnije, glavne dačkarije,
šteje nad 3000 prebivalcev. Zanimi-
vo je, da je omenjeno to mesto že v
starih listinah iz leta 861. kot Lipni-
ca (ne Leibnitz), ko jo je namreč iz-
ročil kralj Ludvik Nemški solnogra-
ški nadškofiji. Lipe so izginile, osta-
lo je pa krajevno ime in iz polpre-
teklega časa so ostala tudi sloven-
ska družinska imena kakor Kašelj,
Adamič, Grablovec, Malik, Orešec,
Vidic, Senekovič, Zemljič, Kalin itd.
Onkraj reke Sulm se vzdiguje na
gozdnatem hričku velik grad Seg-
gau, o katerem se splošno misli, da
je tu tekla zibelka sekovskim škof-
om, kar pa seveda ni res, pač pa je
grad lastnjina vsakokratnega graške-
ga nadškofa. Od tu je krasen raz-
gled po celi lipniški ravnini in vsled
tega cilj mnogim nedeljskim izle-
tom.

Sedeli smo v stekleni verandi
pri Zemljiču. Prijatelj Janko je bil
rožnate volje. Kadil je zelo fino ci-
garo in vsi smo se nagnili nad mizo,
da smo se bolje naslajali na njegovih
besedah in na aromatičnem dimu.
Pripovedoval je pravljico o krčmar-
ju, ki je živel pred davnim, davnim
časom na solnčnem jugu, ki je točil
liter pristnega, cekinastega vipavca
po 64 v. serviral na raznu pečene, z
najboljšim oljem polite rjavordeče
bržole, ki so visele na vseh straneh
raz rob velikega krožnika, po 60 v.
dajal gostom za 4 v velik kos belega
domačega ruha, v katerem so se za-
lele kot primesi maslo, jajce,
mleko in sladkor, pri porčiji sira za
24 v je pa bilo treba odrezati škorič
palec na debelo, ker drugače bi osta-
jal. V svojo pravljico se je prija-
telj Janko tako uživel, da je koneč-
no trdil, da se je to v resnici dogaja-
lo. Ta opazka je bila preveč, domov
grede smo ga v gozdiču nabili in ob-
ljubiti nam je moral, da ne bo nikdar
več tako nesramno lagal.

**Spominjajte se rodbin
vpoklicanih vojakov
in „Rdečega križa“.**

**Ne prezrite današnjega oglasa
„Srečkovnega zastopstva“!**

SIROLIN "Roche"

Prsne bolezni, oslovski kašelji, naduha, influenci.

Kdo naj jemlje Sirolin?

1. Vsa, ki trpi na trajnem kašlju, lažje je obvladati se bolezninogo je zdraviti.
2. Osebe s kroničnim kašlom bronhijev, ki s Sirolinom ozdrave.
3. Vodušljivi, katerim Sirolin znano olajša naduha.
4. Skrofuzni otroci, pri katerih učinkuje Sirolin z ugodnim vspehom na splošni počutek.

Zajamčen uspeh. Tisoče zahvalnih pism na ogled.

Bužne, lepe prsi

dobite ob rabi med. 2783

Dr. A. Rixa kreme za prsi oblastveno preiskano, gar. neškodljivo za vsako starost, **zanesljiv uspeh.** Rabi se zunanje. Edina krema za prsi, ki jo vsled čudovitega učinka prodajajo lekarnarji, dvorne parfumerije itd. Poizkusna pušica K 330, velika pušica, zadostna za uspeh K 880. Razpošiljanje strogo diskretno.

Kos. dr. A. Rixa, laboratorij, Dunaj IX., Lektorergasse 6/2.
Zalogo v Ljubljani: drogeriji Kana in „Adrija“.

Franc Kos Ljubljana, Sodna ulica.

Podpirajte domačo industrijo! Stare nagavice so cene podpletnojoli!

Specialna mehanična pletilna industrija in trgovina za površne in spodnje jopice, moderke, telovnike, nogavice, rokavice, posebne obleke zoper trganje, pletilni material za stroje itd. na drobno in na debelo. 123

Pletilni stroj patent »Wiedermann« je edina in najuglednejša prilika za dober zaslužek, pouk brezplačen, trajno delo sigurno. Ker delam brez agentov, so cene velike nižje.

== Najnovejša izbira ==

umetniških in drugih

razglednic

pismenega papirja in vseh pisarniških in šolskih potrebščin

NARODNA KNJIGARNA

Ljubljana Prešernova ulica številka 7.

ALFONZ BREZNIK učitelj Glas, Matice in edini zapriseženi strokovnjak c. kr. dež. sodišča

Ljubljana, Kongresni trg 15.

858 (Nasproti nunske cerkve.)

Največja in najposobnejša trdnja in izposojevalnica **klavirjev in harmonijev** na jugu Avstrije. — Velikanska zaloga vsoga glasbenega orodja, strun in muzikalij.

Edini založnik dvornih in komornih tvornic: Bösendorfer, Hözl & Heitzmann, Förster, Ehrbar, Gebrüder Stigl, Rud. Stelzhammer, Czapka, Lauberger & Gloss

Hofmann in Hofberg (amerikanski harmoniji).

Obroki od K 15 — naprej. Najbogatejša izbira v vseh modernih slogih in lesnih barvah. Oglejte si klavirje z angleško ponavljajočo mehaniko. 10 letna postavna obvezna garancija. Najemljina najnižja. Zamenja najugodnejša. Uglasovanje ter popravila strokovno in ceno. Ker imam zgoraj navedene prve fabrikate izključno lojaz za Kranjsko v zalogi, svarim pred nakupom falsifikatov in navideznega „pofelna“ pri križcah, ki se drznejo govoriti o „dobrem blagu“, da si nimajo ni jednega pomembnega fabrikata v zalogi.

Krasna umetniška reprodukcija v več barvah

ZNAMENITE GROHARJEVE SLIKE

PRIMOŽA TRUBARJA

== USTANOVITELJA SLOVENSKE KNJIŽEVNOSTI ==

Visoka 66 cm in široka 55 cm je najlepši okras vsake slovenske hiše. Ta reprodukcija je sploh najlepša in najdovršenejša kar jih imamo Slovenci.

Cena s pošto kron 3.20

NARODNA KNJIGARNA V LJUBLJANI, PREŠERNOVA UL. ST. 7

Važno za ljudi, ki imajo

Kdor hoče stopiti s svojimi sorodniki v Ameriki v dotiko radi denarnih podpor in pisem, naj napiše kratko pismo v nemškem jeziku, tiče se samo rodinskih razmer, ki ne sme obsegati nič političnega ali kar vojno zadeva. Naslov svojih sorodnikov naj napiše na kuverto, v drugo kuverto naj vtakne svoje pismo in nanjo napiše natančen naslov in ime odposiljatelja ter vse kup odpošlje na sledečo addresso: **Henry C. Zare, bankir per Adresse Bresdener Bank, Berlin, W. S.** 3361

Lasne kite

najboljše kakovosti po 7, 9, 12 in 16 kron; lasne podloge in mrežice vseh vrst; „Neril“, barva za lasne in brado od Dr. Dralica po 2 in 4 K. lasne vode in masti; **Sampson** za umivanje las, šminke in puder poučljivi i. t. d. priporoča

Štefan Strmoli

Ljubljana, Pod Trančo št. 1.

Pozor! Zaradi vpoklicanja v vojaško službovanje je lokalni odprt samo za prodajo blaga in sicer vsaki dan samo od 9 do 12 in v nedeljo od 9 do 11 ure dopoldan.

Popravila in preoblike : točno in ceno. : Popravila in preoblike : točno in ceno. :

dežnike in solčnike

domačega izdelka priporoča

tvornica dežnikov in solčnikov

Jos. Vidmar

Ljubljana

Pred Skofijo 19 — Prešernova ulica 4.

Gonoktein.

Najnovejšo, izkušeno sredstvo proti kapavcu (triperju), belemu toku, črevesnemu in mehurnemu katarju itd.

GONOKTEIN je vpeljan na češki kliniki dvor. svetnika vseuč. prof. dr. V. Janovskega. Na praški nemški kliniki vseuč. prof. dr. K. Kreibicha. Toplo ga priporočajo vseuč. prof. dr. J. Bukovsky, vseuč. prof. F. Samberger, vseuč. docent dr. J. Odstrčil.

M. U. dr. Rih. Fuchs, okrajni zdravnik v Bleistatu piše: Z Vašim Gonokteinom dosegel sem izvrstne uspehe, tako da so pacienti po dobrem učinkovanju sami zahtevali, da jim ga zapišem.

M. U. dr. H. Fischer, štabni nadzdravnik v Baden-Badenu piše: Z Vašim Gonokteinom dosegel sem sijajne uspehe, pacienti sami ga hvalijo. 2130

Dobiva se po vseh večjih lekarnah. Škatljica K 6.—.

Zahtevajte literaturo in prospekt.

Ljubljana: **Lekarna Trakovcy.**

Zagreb: **Lekarna: „Salvator“ S. Mitelbach, Jelačićev trg.**

Proizvaja: Farmakološko-kemični laboratorij „HERA“ Praga - Vrsovice 552.

Dobavitelj vojnega ministrstva in Vojno-zdravstvenega združenja.

Orehov les : kostanjev les

v deblih v polenih in deblih

kupim vsako vagonsko množino po najvišji dnevni ceni

J. Pogačnik, Ljubljana, Mar. Terezije cesta 13.

Acetlenske namizne in stropne svetiljke

jamske in ročne svetiljke

žgalce in pritiskline

dobavlja najceneje

A. WEISSBERG, Dunaj II,

Untere Donaustrasse 23/3, Odd. III.

Katalogi gratis. 2887 Slovenska korespondenca.

Damske klobuke

v največji izbiri priporoča

MINKA HORVAT, modistka

LJUBLJANA, Stari trg številka 21.

Popravila najceneje. 2954 Popravila najceneje.

Ustanovljeno l. 1942. **Tovarna oljnatih barv, laka in firneža** Telefon številka 154.

BRATA EBERL

črkoslikarja, lakirarja, stavbna in pohištvena pleskarja

Prodajalnica: Miklošičeva ulica št. 6. Ljubljana nasproti hotela „Union“.

Delavnica: Igriška ulica številka 6. Električna sila.

A. ŠARC

(lastnica Jadviga Sarc)

Ljubljana, Selenburgova ulica številka 5.

Posteljno živотно namizno **PERILO**

Cene zmerne. Solidno delo.

Specialni oddelek za nevestine opreme.

Perilo za gospode po meri. 1703

Brez konkurence!

F. L. Popper čevlji

za gospode in gospe so nogam najbolj prijetni, lični in najboljše kakovosti. Napredaj samo pri

JULIJ STOR, Ljubljana

Prešernova ulica št. 5.

Goysserski čevlji za turiste, higijenični čevlji za otroke in Lawn-tenis-čevlji.

Stanje denarnih vlog na knj. in tek. račun 31. dec. 1915:

K 268,243.476.—.

C. kr. priv.

Stanje den. vlog na hran. knjizice 30. sept. 1916:

K 136,245.420.—.

Splošna prometna banka podružnica Ljubljana, preje J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864. — 29 podružnic. Vojni Marjani trg-Sv. Petra cesta (v bližini „Assicurazioni Generali“).

Delniški kapital in rezerve 77,200.000 kron.

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na hranilne knjizice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na konto-korent z vsakodnevno vedno ugodnim obrestovanjem. — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupovanje in prodajanje vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurzovnih poročil. — Shranjevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih papirjev in posojila nanje.

Ustmena in pisarna pojasnila in nasveti o vseh v banko stroške spadatah transakcijah vsakeho brezplačno.

Najkulantnejše izvrševanje bančnih naročil na vseh tuzemskih in inozemskih mestih. — Izplačevanje kupopisov in izrebanje vrednostnih papirjev. — Kupovanje in prodajanje deviz, valut in tujih novcev. — Najmodernejši varni predalov samoshrambe (safes) za ognjevarno shranjevanje vrednostnih papirjev, listin, dragotin itd. pod lastni zaklepom stranke. — Opravišče c. kr. razs. loterije Brezplačna revizija izrebanih vrednostnih papirjev. — Promese za vsa zrebanja. Izplačila in nakazila v Ameriko in iz Amerike.

Priloge: Prometna banka Ljubljana. — Telefon številka 41

Nad 50 let obstoječa
parna barvarija in kemično snaženje oblek
apretura sukna
Ljubljana, Anton Boc Glince,
 Selenburgova ul. 6. Burska ulica 46.
 se priporoča.
 Postrežba vestna in točna. Najnižje cene.

Bližajo se veliki dnevi sreče!

V času do 1. februarja 1917 izrebrani bodo glavni dobitki naslednjih izbranih srečk:

Novih srečk sv. rdečega križa . . . 300.000 in 500.000 kron
 Zrskih srečk . . . 200.000, 400.000 in 200.000 frank.
 3% zemljiških srečk iz leta 1880 . . . 90.000 in 90.000 kron
 3% zemljiških srečk iz leta 1889 . . . 60.000 in 100.000 kron

17 žrebanih vsako leto! Svota glavnih dobitkov 1. 1917:
 3.230.000 kron oziroma frankov.

Mesečni obrok samo K 7.— oziroma K 3.75.

Te srečke imajo trajno denarno vrednost in je izguba denarja kakor pri loterijah v slučaju nezrebanja izključena! — Zahtevajte brezplačno pojasnilo in igralni načrt, hitite z naročili!

Srečkovno zastopstvo 1, Ljubljana.

**: Cvetlični salon VIKTOR BAJT :
 LJUBLJANA, Selenburgova ulica št. 6**

zraven glavne pošte
 se priporoča o priliki bližajočega praznika Vseh svetnikov za napravo

**krasnih svežih in suhih
 vencev in šopkov.**

Cene zmerne.

Postrežba točna.

**Priporočamo specialno
 damsko in otroško konfekcijo
 zelo solidne trdnosti**

M. Kristofič-Bučar
 Ljubljana, Stari trg št. 9. — Lastna hiša.

Najnovejša **KOSTUME** Najnovejša
BLUZE : Plašče, jope : **KRILA**
 Zalne — domače obleke
 Perilo, čepice, športne
 klobake in steznike.

Otroške oblekice in obleke za mladenke.

Higijenično perilo in druge potrebščine za neveste.

➔ Pošilja na izbiro tudi na deželo. ➔

Svoje častite odjemalce

vljudno prosim, da se naj pri nakupu orožja in municije vsakdo izkaže s posebnim dovoljenjem od c. kr. okrajnega glavarstva ali od c. kr. državne policije v Ljubljani, da ima pravico do orožja in municije. Ne da bi se izkazal s tem dovoljenjem, ne smem prodati orožja ali municije, kakor tudi ne popravljati orožja.

Za časa vojne se ceniki ne razpošiljajo.

Fran Sevcik
 puškar in trgovec z orožjem
 v Ljubljani.

Stampilije
 vseh vrst za urade,
 društva, trgovce itd.
Anton Černe,
 graver in izdelovatelj
 kavčukovih stampilij
 Ljubljana, Dvorski trg št. 1.
 Ceniki franko. Ceniki franko.

K 1-20 K 1-20

Sablona s 16 monogrami, primerna za namizne prte, serviete, žepne robce in vseh vrst perila se dobiva pri

TONI JAGER

Ljubljana, Židovska ulica št. 5.

Teodor Korn

(poprej Henrik Korn)

pokrivalet streh in klepar, vpeljalet
 strelovodov, ter instalater vodovalov
 Ljubljana, Poljanska cesta št. 8.

Priporoča se sl. občinstvu za izvrševanje vsakršnih kleparskih del ter pokrivanje z angleškim, francoskim in tuzemskim škrliljem z

asbest-cementnim škrliljem (Eternit) patent Hartschek z izbočno in ploščnato opeko, lesno-cementno in strešno opeko.

Vsa stavbinska in galanterijska kleparska dela v priznani solidni izvršitvi.

Hišna in kuhinjska oprava. Posteljična posoda

Poprave točno in ceno.

Proračuni brezplačno in pošt. prosto.

Jos. Rojina

modni atelije

: za gospode :

Ljubljana,
 Franca Jožefa cesta 3.

**Vojaške in
 uradniške
 uniforme:**
 po meri
 v najkrajšem času.

L. MIKUSCH

Ljubljana, Mestni trg 15

priporoča svojo veliko izber

dožnikov in solnčnikov.

Popravila se izvršujejo točno in solidno.

Nebovna poviška cen radi obilo zalogo.

Britve, vefine kakovosti, takoj za uporabo, brušene a

K 3. 4. 5. 6.

Brivski aparati, S. Gillette, v elegantnem nikeljastem

etuiju s 6 rezervnimi klinami K 6.— in K 8.80; v finih

kasetah z ogledalom, čopičem itd. s 6 klinami K 7. 50

in 12 K. — Najboljše **la. specialne garancijske kline**

tucat K 3.60. 2888

la Solinger stroji za striženje las z dvema česalom

K 7.50. Pošilja po povzetju. Vojno poštne pošiljke proti

ti vposlatvi zneska v naprej z dodatno 1 K za porto.

Specijalna trgovina za solinške jeklene predmete

A. WEISSBERG, Dunaj II.,

Untere Donaustrasse, 23/III., oddelek IV.

Katalogi in zaznamki en gros za prodajalce gratis. Slovenska korespondenca. Zastopniki se iščejo.

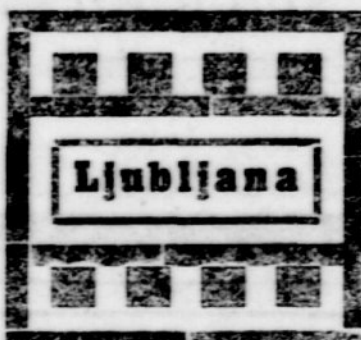
➔ Za manufakturno trgovino se išče:
Prvovrstna moč za vodstvo detaljne trgovine, **2 prodajalca** oz. **2 izvežbani prodajalki** z večletno prakso, **knjigovodja** in **korespondent**, izurjen v obeh dež. jezikih, **stenograf**, **potnik** oz. **engrosist**, ki je

➔ **že potoval v naših krajih.** ➔

Stalne službe. **Dobre plače.**

Obširne ponudbe se prosijo na „poštni predal 35, Ljubljana“.

Šolske potrebščine

vseh vrst se dobe po najnižjih cenah v
„Narodni knjigarni“
 Prešernova ulica št. 7.

Tovarna pohištva J. J. Naglas

Ljubljana, Kongresni trg št. 12. 126

Največja zaloga pohištva

za spalne in jedilne sobe, salone in gosposke
 sobe. Preproge, zastorji, modroci na vzmet
 žimnati modroci, otroški vozički itd.

Najsolidnejše blago.

Mestna hranilnica ljubljanska

LJUBLJANA

Prešernova ulica št. 3.

Največja slovenska hranilnica!

Koncem leta 1915 je imela vlog . . . K 48,500.000—

Rezervnega zaklada . . . „ 1,330.000—

Sprejema vloge vsak delavnik.

Hranilnica je **pupilarno varna** in stoji pod kontrolo

c. kr. deželne vlade.

Za varčevanje ima vpeljane lične

domače hranilnike.

Poseja na zemljišča in posloplja na Kranjskem proti 5%
 izven Kranjske pa proti 5 1/4% obrestim in proti najmanj
 1% oziroma 3/4% odplačevanja na dolg.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

„ Delniška glavica 3.000.000 kron. „

Stritarjeva ulica številka 2.

Rezervni fond okroglo 1.000.000 kron.

Poslovalnica c. kr. avstrijske državne razredne loterije.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici sedaj v Ljubljani, in Celju.

Blagovni oddetek. Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun in jih obrestuje najugodnejše.

Promese ogrskih hipoteknih sredstev z K 5—, zrebanje 15. novembra 1916.

Glavni dobiček K 40.000—.

Promese sredstev avstrijskega zeml. kreditnega zavoda z K 6—, zrebanje 16. novembra 1916. Glavni dobiček K 90.000—.

Nakazila vojnim vjetnikom v vseh državah, izvršujejo se točno in najkvalitetneje.

Strojepisec

ali strojepisna zmožen slovenščine in nemščine v govoru in pisavi ter obojne stenografije, se sprejme v odvetniško pisarno v Ljubljani.

Pismene ponudbe z navedbo šolske naobrazbe, dosedanje prakse in zahtev, naj se vpošljejo pod „Odvetnik/3382“ na upravn. »Slov. Naroda«.

8 vinarjev

(za dopisnico) stane Vas moj glavni katalog, katerega se vam odpošlje na zahtev brezplačno.

Prva tovarna ur

Jan Konrad, c. i. kr. dvor. dobav., Most (Brnx) 1466, Češka.

Niklajste ali jeklene ankarice K 6, 7, 8, švicarske Roskopf ankarice K 7, 8, 9, vojnospominske ure iz niklja ali jekla K 11, 12; armadne radijeve ure iz niklja ali jekla K 12. Masivne srebrne Roskopf ankarice rem. ure K 19, 20. Budilke, stenske in stojne ure v veliki izbiri po nizkih cenah. 3 letna pismena garancija. Pošilja po povzetju. Nikajha kerizka. Zamenjava dovoljena ali se povrne denar.

Ivan Bizovičar

umetni in trgovski vrtnar

Ljubljana

Kolezijska ulica št. 16

prporoča svojo bogato opremljeno vrtnarstvo ter okusno izdelane vence, šopke in trakove.

„ Izposojevanje „ ob mrtvaških odrh drevesne cvetlice, kakor tudi najljubše dekoracijske cvetlice za dvorane „ in balkone. „

Vsakovrstne sadike do najzlahnejših cvetlic in zelenjadi. Sprejemam naročila na deželo. Vsa naročila se izvršujejo točno in solidno.

Brzojavke: I. Bizovičar, „ vrtnar, Ljubljana. „

10 letna garancija.

Naslov za pisma: Jos. Petelin, ul. Petra 7.

Dober

zanestljiv,

lep

šivalni stroj

se dobi le pri:

JOSIP PETELINC-U

tovarniška zaloga „Gritzner“ in „Afrana“

Že 5 milijonov v rabi.

strojev v pripravi in luksuz opremljen, barva leša poljubna, vsi stroji vezejo (štikajo), krpajo perilo in nogavice, ter šivajo naprej in nazaj. Pouk v vezenju brezplačen v hiši. Zaloga si vsak lahko ogleda ter posamezne sisteme strojev poizkusi v trgovini.

v LJUBLJANI, sv. Petra nasip 7, — blizu frančiškanskega mostu, za vodo, levo, 3. hiša.

Modni salon F. Harboreč

A. Mudner nasted.

Ljubljana, Mestni trg številka 7.

prporoča svojo veliko zalogo dunajskih modelov

svilnatih in velour klobukov, kincanih

in praznih oblik, cvetlic, peres i. t. d.

Vedno velika izbira žalnih klobukov.

najnižje cene, dobro blago

podarila točno in cenovno

Pozor! Sovražnik!

ste svojemu denarju, ako še danes uporabljate drago maščobno milo, kajti

Schulzevo milno nadomestilo

popolnoma nadomesti drago maščobno milo in je najboljšo in najcenejšo pralno in snailno sredstvo.

Izborno snailo za roke.

Izvrstno za perilo in vojaške opreme z mizno vodo.

Dalje najbolj prikladno za snailenje tal, kuhinjskih posod in kevinjskih predmetov itd. Pošilja le na trgovce in podjetja: 1 zaboj s 150 kosi franko na vsako štacijo K 30. — Le po povzetju.

Vsak trgovec, vsako podjetje, vsaka gospodinja naj poskusi to izborno in ceneno pralno sredstvo!

Naročila je nasloviti na tovarno milnega nadomestila

Zastopniki se iščejo.

Otto Schulz, Dunaj, VII. Andreasgasse 1.

Na glavnem trgu v Novemestu sta iz proste roke na prodaj

dve hiši.

V obeh hišah se nahaja prostorna trgovina z velikimi portali in z več prostornimi skladišči. Obe hiši imata dvojna velika stanovanja. V eni hiši je dobra restavracija s prenočiščem in velikim gostilniškim prostorom in več velikih vinskih kletij. Ta hiša je davka prosta.

Natlačni pogoji se izvedo v Rudolfovem, Glavni trg št. 73. Dolenjsko.

Ivan Jax & sin

v Ljubljani, Dunajska cesta 15

prporoča svojo bogato zalogo

voznih koles.

šivalni stroji

za rodbino in obrt.

Brezplačni kurzi za vezenje v hiši. Pisalni stroji „ADLER“, Pletilni stroji vseh velikosti

G. F. Jurásek :

uglaševalec glasovirjev in trgovec glasbil

v Ljubljani, Wolfova ulica št. 12.

Zaloga ter izposojevalnica glasovirjev, pianin in harmonijev.

2073 Ugodna zamena in 10 letno jamstvo.

Specialni zavod za uglaševanje ter popravljanje vseh glasbil.

Uglaševalec v „Glasbeni matici“ ter v vseh slovenskih zavodih.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani.

obrestuje hranilne vloge po čistih

Rezervni zaklad nad K 900.000.

4 1/2 %

brez odbitka rentnega davka.

Ustanovljena leta 1881.